ORAS

Apsiniaukę, šilta, drėgna.
Saulė teka — 6:15; leidžiasi — 7:28.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CAnal 6-3500
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVIII. Kaina 5c Chicago 8, Ill. Penktadienis, Rugpiūčio-August 31 d., 1951 Price 5c No. 206

RADIJO APARATAI PER GELEŽINE UŽDANGA

DARBININKŲ RIAUŠĖS R. VOKIETIJOJ

Puolė policiją akmenimis;—užmušė kapitoną

BERLYNAS, Vokietija. — New York Times korespondentas pranešė smulkių žinių apie muštynes tarp "liaudies" policijos ir "liaudies pramonės" darbininkų komunistų valdomoj Rytų Vokietijoj, Saalfeldo srity.

Nebepakęsdami nežmoniško išnaudojimo uranijaus kasyklose, darbininkai užpuolė policijos būstinę, kur buvo uždaryti keturi draugai, raginę nesutikti su nauja, dar žiauresne darbo sutartimi.

Uždarė policijos viršininką

Apie 1,000 darbininkų apsupo policijos būstinę. Darbininkų atstovams besitariant su policijos viršininku Shallert, penkiasdešimt policininkų apstojo policijos namus.

Tuo pat metu prie būstinės privažiavo sunkvežimis su akmenimis. Išgirdę neigiamą atsakymą dėl draugų paleidimo, darbininkai griebė akmenis ir ėmė jais pulti policiją. Vienas policijos kapitonas buvo užmuštas, septyni policininkai sunkiai sužeisti ir dvidešimt lengviau.

Įsiveržę į policijos būstinę įniršę darbininkai sudaužė baldus ir uždarė patį policijos viršininką į celę. Pagriebę vandens žarną jie norėjo jį celėj paskandinti. Atvykęs pagelbinis policininkų būrys išvadavo savo viršininką, bet atsisakė šauti į darbininkus jam įsakius.

Darbininkus išblaškė sulėkę gaisrininkai.

Su traktorium į kalėjimą

Kitą rytą, "pergrupavę" savo jėgas, 3,000 darbininkų vėl apsupo policijos būstinę. Atsigabento traktoriaus pagalba jie išlaužė didžiuosius kalėjimo vartus ir išvadavo suimtuosius keturius draugus.

Atsitraukdami už kasyklų sienų, jie statė užpakaly barikadas. Ant sienos iškabino plakatą, sakantį, kad jie aptvendins kasyklas, jeigu bus griebtasi prieš juos represijų.

Tris dienas vyko derybos tarp kovojančių pusių. Policijai grasant, kad iššaukta sovietų kariuomenė gali juos sunaikinti, darbininkai galiausiai kapituliavo su sąlyga, kad jiems nebus taikomos represalijos.

Ateina eilė vedusiem, bet be vaikų vyram

WASHINGTONAS. — Maždaug trijų mėnesių laikotarpy bus pašaukta į naujokų ėmimo komisijas apie pusę milijono vedusių, bet be vaikų vyrų, nuo 19 iki 25 metų amžiaus.

Iš to skaičiaus tikimą apie 150,000 — 200,000 vyrų pateks į 1-A šaukimo klasę neatidėliojamai karinei tarnybai. O likusieji (apie ⅔) bus atleisti dėl nesveikatos, dėl specialių darbų ar dėl priklausomumo.

Tolimesnis vyrų šaukimas kariuomenės tarnybai bus vykdomas pagal naują mobilizacijos įstatymą, pagal kurį vedusiem, bet be vaikų vyrams nebedaromos išimtys. Jie priskiriami prie bendros 1-A klasės. Bus šaukiami pirma vyresnio amžiaus, pradedant nuo 25 metų ir žemyn iki 19 m.

Kaltina teisėją dėl užstatų komunistams

Honolulu, Hawaii. — Federalinė grand jury kreipėsi į apylinkės teisėją Metzger, reikalaujant padidinti užstatų sumas suimtiesiems septyniems Havajų komunistų vadams. Teisėjas Metzger paskyrė $5,000 užstatą kiekvienam. Teismo spaudžiamas jis pakėlė užstatą iki $7,500. Bet Valst. gynėjas reikalavo padidinti užstatus iki $75,000.

Washingtone Kongreso narių sluoksniuose toks federalinio teisėjo suimtųjų komunistų nupiginimas sukėlė didelio nusistebėjimo.

New Yorko teismo patyrimas, pabėgus už $80,000 paleistiems keturiems komunistų vadams, rodo, kad teis. Metzger nustatytoji suma buvo per daug maža, sako atst. Doyle (dem. Cal.). Sen. O'Mahoney (d. Wyo) mano, kad geriausia būtų, kad šis 76 metų teisėjas kuo greičiau baigtų savo tarnavimą.

Sovietų pastangos patraukti arabus

JUNGT. TAUTOS, N. Y. — Iškilusiame ginče dėl Egipto trukdančių žygių prieš Izraelio laivininkystę Suezo kanalu, Sovietų S-gos atstovas užėmė poziciją, rodančią jos užsimojimą įvaryti kiek galint didesnį plyšį tarp arabų tautų ir Vakarų valstybių.

Po šešių savaičių diskusijų J. Tautų Saugumo Taryba turėjo nubalsuoti viešą įspėjimą Egiptui dėl trukdymo laivų, plaukiančių Suezo kanalu į Izraelio uostus arba iš jo uostų į platųjį pasaulį. Į dalyką netikėtai įsiterpė sovietų atstovas Tsarapin, paprašydamas balsavimą atidėti mažiausia iki šeštadienio ir pagrasydamas vetuoti nutarimą, jeigu jis būtų priimtas tuojau.

Kiek anksčiau Egipto vadovaujantis laikraštis Al Misri, artimas vafdistų ir vyriausybės sluoksniams, pasiūlė sudaryti Egiptui su Sovietų S-ga nepuolimo paktą.

Sovietų Sąjunga mano, kad dabar yra patogi proga pasirodyti draugiškai nusiteikusia Egiptui. Įtempti santykiai tarp anglų ir Irano duoda taip pat sovietams vilties, kad jų pastangos, ardant jau ir taip pašlijusius santykius tarp Vakarų ir arabų tautų, gali duoti naudos.

Artėja didysis karas sako sen. McCarran

WASHINGTONAS. — Atsakingas demokratų senatorius McCarran, išvykdamas į Japonijos taikos konferenciją San Francisco, išreiškė Senate savo baimę dėl artėjančio karo — didžiojo karo — jis pastebėjo.

Taikos konferencija San Francisco bus dar vienas purvinos kovos rundas su Rusija, kalbėjo McCarran. Vengdami tos kovos, mes pabijojome pakviesti Nacionalistinę Kiniją. Ją pakvietus, rusai būtų galėję sunaikinti sutartį.

NAUJIENOS-ACME Telephoto

George W. Taylor, ėjęs kainų stabilizavimo tarybos pirmininko pareigas, kalbasi su prezidentu Trumanu. Iš pirmininko pareigų jis pasitraukė. Jis vėl grįžta į Pennsylvanijos universitetą, kur eis pramonės profesoriaus pareigas. Stabilizavimo taryboje jo vietą užims Nathan P. Feinsinger, kuris kartu su juo aplankė Baltuosius rūmus. Palydėjo juos ir Fred Bullen, kuris bus Feinsingerio pavaduotojas.

Narkotikų prekyba komunistų rankose

Slaptas importas iš Rytų ir Pietų Europos

MILANAS, Italija. — Giovani Battista Magliori, Italijos sveikatos komisaras papasakojo Corriere Della Sera laikraščiui, kaip ir kokiais keliais vyksta narkotikų (svaiginančių vaistų) gabenimas į Ameriką, norint užsidirbti "tvirtos valiutos".

Jis sako, kad šių nuodijančių prekių importas yra Amerikos komunistų rankose. Narkotikai ateina iš Rytų Vokietijos, per Čekoslovakiją, Austriją į Italiją, ir iš čia pasiekia Amerikos pelningą rinką.

Stipresnis už kokainą

Platintojų tinklas Amerikoj yra praktiškai vietinių komunistų grupių vadų rankose. Iš šios prekybos jiems susidaro didelės pinigų sumos propagandiniams tikslams, — sako Italijos sveikatos komisaras.

Jo žiniomis, naujas sintetinis vaistnuodis, pragaištingesnis už kokainą, dabar gaminamas Rytų Vokietijoj šiai prekybai. Amerikos narkotikų policija skaičiuoja, kad per paskutinius 12 mėnesių į Ameriką buvo įgabenta svaiginamųjų vaistų už keletą milijonų dolerių.

Turi atstovybes

Narkotikų kontrabandininkai yra susiorganizavę į "Club of the Mole". Šis "kurmio" klubas turi savo slaptas atstovybes Italijoj, kaip Bolzanoj, Veronoj, Genuoj, Neapoly, Romoj ir Milane, su 200 narių. Jos veikia po prekybinių ir politinių kontorų iškabomis.

Italijos policija yra susekusi narkotikų kelią į Italiją ir žino, kad čia yra jų išvežimo centras. Milane yra sekama viena didelė ir garsi firma, kuri slapta veikia ranka rankon su vaistnuodžių gabenimu į Ameriką.

NUŠOVĖ PROFESORIŲ

KANSAS City, Kas. — Skalbyklos darbininkas Richard Donaldson, 29 m., nušovė kalbų profesorių Ortiz Vargas, 54 m. Valandą vėliau jis nušovė 55 m. negrę.

Policijos pagautas Donaldson pasipasakojo, kad jo planas buvo nužudyti dar tris žmones, o po to padaryti ir sau pačiam galą.

Jėzus–ne socialogas, tvirtina teologas

LAFAYETTE, Ind. — Amerikos metodistų jaunimo konferencijoj, kur yra suvažiavę apie 4,500 atstovų, kalbėjo W. Aiken Smart, teologijos profesorius Emory universitete, Atlantoj:

"Demokratija buvo vadinama krikščionybe politikoj, bet Jėzus, gyvenęs po despotiniu totalitarizmu, niekad jo nepuolė. Jis minėjo vergijos instituciją kai kuriuose pasakojimuose, bet niekad neragino išlaisvinti vergus. Jis taip pat niekad nepuolė girtavimo, nei lošimo, o taip pat niekad nekalbėjo tarptautiniais klausimais.

"Jėzus buvo religijos specialistas, bet ne socialogas", išvedė iš savo kalbos kanonikas.

Kiniečiai nukankino amerikietį gydytoją

RICHMOND, Va. — Pietų baptistų užsienio misionierių valdyba pranešė apie misionieriaus ir gydytojo William Wallace nukankinimą Wuchowe šių metų vasario 10 d.

Žinias apie misionieriaus kankinimą iki mirties suteikė Miss Everley Hayes, dirbusi gailestinga seserim su dr. Wallace toj pačioj ligoninėj. Jai neseniai pasisekė pabėgti į Hong Kongą. Dr. Wallace komunistai apkaltino Amerikos šnipu. Bedarant namuose kratą komunistų kareiviai pakišo po lovą revolverį, o vėliau primetė, kad revolveris buvęs daktaro.

Milijonas beraščių Prancūzijoj

PARYŽIUS. — Daugiau kaip 1 milijonas Prancūzijos gyventojų nemoka nei skaityti, nei rašyti, skelbia statistikos biuras.

Prieš 50 metų Prancūzijoj buvo 5 milijonai analfabetų.

Daugiausia beraščių yra Korsikos saloj Viduržemio jūroj, Napoleono gimtinėj. Ir mažiausia neraštingų žmonių esą prie Reino, rytinėj Prancūzijos daly.

Vėliausios Žinios

★

—Anglų ambasadorius Maskvoj David Kelly, kuris netrukus išeina į pensiją, nuvažiavęs į Ukrainą ir tris dienas praleidę Kieve. Tai pirmas atsitikimas, kad sovietai leido po karo užsienio diplomatui pakeliauti po Sovietų Sąjungą.

—Eva Peron, Argentinos prezidento žmona, norinti tapti viceprezidentu, yra per jauna pagal paties Perono konstituciją, sako opozicijos šaltiniai. Ji sakosi esanti tik 29 metų, konstitucija reikalauja 30 metų, o žmonės kalba, kad ji iš tikrųjų yra 33 metų.

—Kiniečių radijas Peipinge praneša, kad vėl vienas Amerikos lėktuvas (bombonešis B-29) buvo įskridęs į Kaesongo erdvę ir numetęs šviesos parašiutą.

—Amerikos lakūnai žvalgai patvirtina, kad bombarduojant Rashiną, 17 mylių nuo Sibiro sienos, buvo nutrauktas susisiekimas tarp Vladisvastoko ir Š. Korėjos.

—10,000 naujos komunistų kariuomenės buvo pastebėta Korėjos rytiniame sparne, pranešama iš Am. 8-os armijos būstinės.

—Komunistų vyriausybė Rytų Vokietijoj, kovodama savais būdais su nedarbu, deportuoja vokiečių bedarbius į Lenkiją ir į tolimesnes vietas.

—Amerikos ir tuo pačiu J. Tautų armija Korėjoj šiandien yra žymiai galingesnė, pareiškė prezidentas Trumanas.

Užtikti dingusieji anglų diplomatai?

LONDONAS. — The Daily Herald, artimas vyriausybei laikraštis, sako, anglų užsienio reikalų ministerija galiausiai sužinojo, kur yra prieš tris mėnesius dingę jų diplomatai Donald MacLean ir Guy Burges.

Šias žinias ministerijai pristatė anglų slaptosios tarnybos agentai, rašo Herald, pridėdamas, kad kitą savaitę patį vyriausybė paskelbs, kaip ir kur surasti dingusieji diplomatai.

Ligi šiol buvo spėjama, kad abu diplomatai bus dingę anapus geležinės uždangos su diplomatinėmis ir atominių bombų paslaptimis.

ORO BALIONAIS GABENS PRIIMTUVUS PER GELEŽINĘ UŽDANGĄ Į SOV. ŠALIS

Crusade for Freedom vadovas yra tikras pasisekimu

MUENCHENAS, Vokietija. — Paaiškėjus laisvės ir vilties atsišaukimų siuntimo pasisekimui, netrukus tokių balionų pagalba ims siųsti į komunistų valdomas šalis radijo aparatus žinių išsiilgusiems gyventojams.

Harold E. Stassen, Pennsylvanijos universiteto prezidentas ir antikomunistinio sąjudžio Crusade for Freedom pirmininkas, išdėstė organizacijos naujus planus, stiprinant antikomunistinio pasipriešinimo kovą komunistų užimtose tautose.

Jis sako, bandymai parodė, jog balionai, kurie dabar neša per geležinę uždangą antikomunistinius atsišaukimus į Čekoslovakiją ir Lenkiją, gali taip pat nunešti ir mažus trumpųjų bangų radijo priimtuvus. Naudojantis tais aparatais, žmonės, gyveną atskirti nuo laisvojo pasaulio, galės jais klausytis Laisvosios Europos ir kitų Vakarų radijo siųstuvų programų.

Stassen aiškino, plastikos balionai, 9 pėdų skersmens, bus netrukus paleidžiami su vėju į rytus. Pasiekę kraštus, kuriems aparatai skiriami (šiuo tarpu Čekoslovakijai ir Lenkijai) balionai pamažu ims leistis, tekant iš balionų dujoms, ir aparatai nesudužę nukris ant žemės.

Panaudojimas balionų gabenti antikomunistinę literatūrą į Čekoslovakiją ir Lenkiją, reiškė pradžią naujų priemonių, kurių ryžtasi imtis šis iš privačių asmenų ir organizacijų susivienijęs galingas Crusade for Freedom samburis. Jam žinant, kad Vakarų radijo programos turėtų komunistų Europoj daug didesnį pasisekimą, jeigu žmonėms nestigtų radijo priimtuvų, dabar norima šią spragą užkišti, paleidžiant šiuo naujai išmėgintu būdu tūkstančius mažų radijo aparatų.

Nėra abejonės, kad ateity bus surasta tam tikslui ir daugiau technikinių priemonių Vakaram aktyviau įsijungiant į šaltąjį karą su Kremlium.

Pastebi nesutarimus komunistų tarpe dėl Korėjos taikos

TOKYO. — Santykiai tarp J. Tautų ir komunistų ryšy su nutrukusiomis derybomis, yra tokie pat įtempti, bet vis tik paskutinės vilties dėl pasitarimų atnaujinimo dar neprarasta, pranešama iš Jungtinių Tautų karinės vadovybės sluoksnių.

Stebintiems ir turintiems papildomų žinių iš priešo stovyklos, J. T. kalbėtojams atrodo, kad komunistų tarpe auga nuomonių skirtumai dėl taikos sąlygų.

J. Tautų šaltiniai, suglaustai aptardami dabartinę padėtį Korėjos fronte, daro tokias išvadas:

—Jungtinių Tautų taikos derybų delegacija turi santykius su trejopomis jėgomis Korėjoj: Kinijos, Š. Korėjos ir Sovietų Sąjungos.

—Kinija rodo daugiau savarankiškumo ženklų, tuo tarpu kai Šiaurinė Korėja, netekusi savo karinės jėgos, yra visiškai priklausoma Sovietų S-gos.

—Šiaurinė Korėja, paklusni Sovietų S-gai, jei ir nori paliaubų, bet tik ta sąlyga, kad demarkacijos linija būtų išvesta prie 38 lygiagretės.

—Kinijai karas buvo toks nuostolingas, kad ji mielai norėtų iš jo išsisukti arba, tęsiant karą toliau, gauti bent tokią Sovietų S-gos paramą, kuri padengtų jos nuostolius.

—Iš Kinijos galima laukti ir toliau pastangų atnaujinti nutrukusiąs paliaubų derybas. Kinija, sakoma, yra linkusi sutikti su demarkacijos linija dabartiniame kovos lauke.

"Aš nekaltas", - sako Icardi

PITTSBURGH. — Aldo Icardi, buvęs Amerikos karo žvalgybos leitenantas ir kaltinamas nužudęs savo viršininką majorą Holahan 1944 m., vakar per radiją įrodinėjo aplinkybes, turinčias įrodyti jo nekaltumą.

Jo pranešimas vyko pasikalbėjimo su laikraštininkais forma. Icardi, civiliniame gyvenime teisininkas, pasakojo, kad esant jiems su maj. Holohan ir serž. Lo Dolce priešo užfrontėj, Šiaurinėj Italijoj, jie buvo užpulti iš kulkosvaidžių, ruošiantis jiems bėgti iš gyventos vilos. Šaudymui pasibaigus, jis pabėgęs, bet kas atsitikę su maj. Holohan, jis nežinąs.

Majoro Holohan kūnas neseniai buvo atrastas kalbamoj vietoj su peršauta galva. Karo departamentas sako, kad Icardi ir Le Dolce jį nužudė, bet bylos nekelia. Bylą kelti mėgina Italija, kurios žemėj įvyko šis nusikaltimas.

Eksprezidentui 77 m.

DES MOINES, Iova. — Herbert Hoover, buvęs respublikonų prezidentas liūdnaisiais depresijos laikais, atšventė savo 77 metų gyvenimo sukaktį ir pasakė tautai pamokinančią kalbą.

Jis įspėjo Amerikai gresiantį moralinį susmukimą, kuris galįs pražudyti visą tautą. Jis guodės augančia intelektualine negarbe viešajame gyvenime. O tokios blogybės yra privedusios daug tautų prie sugriuvimo, pasakė Hoover.

Vario darbininkų streikas tęsiasi

WASHINGTONAS. — Unijų atstovai atsisakė išpildyti prezidento prašymą, atšaukti streiką. Algų priežiūros įstaiga, nepasiekusi kaip tarpininkė susitarimo, grąžino reikalą į Baltuosius Rūmus.

—Čekoslovakijos šnipas, Vokietijos pilietis Johann Foeth, buvo Amerikos teismo Augsburge nuteistas 18 mėnesių kalėjimo.

CENZŪRĄ PRISIMINUS

J. VANAGAS

1. Profesorius cenzorius

Visose valstybėse, kuriose piliečiams nėra užtikrintos pagrindinės laisvės, nėra ir spausdinto žodžio laisvės. Ir juo kurios valstybės valdžia labiau atžagaresnė, tuo ir spaudos varžymas, jos cenzūra ten griežtesnė.

Šį pavasarį "Naujienose" turėjome progos pasiskaityti ir prisiminti, kad tautininkų valdomoj Lietuvoj spaudos cenzūra buvo gana "pažangi", toli užpakaly palikusi caro laikų cenzūrą. Vienas tokios 'pažangos" požymys buvo tas, kad buvo uždrausta palikti tuščius tarpus tose vietose, kurios cenzoriaus buvo išbrauktos. Caro cenzoriai buvo žioplesni, jie nedraudė palikti tuščių tarpų, ir tokie margi (pusiau spausdinti, pusiau ne) lietuvių pažangieji laikraščiai buvo paprastas dalykas. Bet tos tuščios vietos daugiau reiškė skaitytojams negu spausdintoji dalis. Mat, kiekvienas skaitytojas jau savo galva užpildydavo tas tuščiąsias, cenzoriaus išbrauktas vietas. Kiekvienas jų manė, kad ten buvo parašyta švenčiausia teisybė, ir todėl tas nelabasis cenzorius išbraukė.

Mūsų "tautos vadai" tai greitai pastebėjo ir uždraudė palikti tuščias vietas. Skaitytojas jau negalėjo žinoti, kas cenzoriaus išbraukta. Jeigu kartais straipsnio mintis nesivystė nuosekliai, tai galėjai manyti, kad autorius kaltas, nors iš tikrųjų buvo kaltas cenzorius, iškramtęs gerą straipsnį.

Oi, oi, kaip įdomu ir naudinga būtų šiandien pasiskaityti, kas anuomet buvo neleidžiama rašyti, bet kame gausi tą medžiagą. J. Vilkaitis sakosi turėjęs visą iščenzūruotąjį "Socialdemokratą", bet jis paliko Lietuvoj ir karo sukūriuose greičiausia žuvo. Tiksliai atsiminti, ką ir kada cenzoriai braukė, ir geriausios atminties redaktoriai negali, bet šiuo metu tai vienintėlis šaltinis.

Man teko turėti reikalų su caro cenzūra I pasaulinio karo metu Petrapily, apie tai aš ir noriu toliau kalbėti.

Ten nuo 1915 m. galo buvo leidžiamas demokratinės pakraipos "Naujosios Lietuvos" savaitraštis. Ją leido socialdemokratų ir socialistų liaudininkų žmonės. Taigi aišku, kad jis nebuvo palankus caro valdžiai ir kiekvienu atveju stengėsi apie ją teisybę rašyti.

Lietuvių spaudos cenzorius Petrapily tuomet buvo prof. Volteris. Tai latvių kilmės žmogus, bet domėjęsis lietuvių kalba ir ją dėstęs Petrapilio universitete. Be to, jis buvo ir Rusų Mokslų Akademijos bibliotekos vedėjas. Čia jis ilgą laiką iščenzūruodavo ir "N. Lietuvą". Kol jis skaitydavo mano atneštąjį laikraštį, aš bibliotekoj skaitydavau JAV lietuvių laikraščius, kurių tik čia tebuvo galima gauti, nes šiaip jie buvo uždrausti į Rusiją įvežti. Juose dažnai rasdavau įdomių žinių iš Lietuvos ir, žinoma, jas sunaudodavau "N. Lietuvai".

Profesorius buvo menkas politikas, jis nedaug tesusigaudė tada kunkuliuojančiame politiniame gyvenime ir todėl, reik sakyti, buvo geras cenzorius,— jis nedaug tebraukė. Teisybė, būdavo bėdos ir su juo. Dėl nenusimanymo jis dažnai išbraukdavo visai nekaltą sakinį, bet palikdavo tokį, dėl kurio pats nebuvai tikras arba žinojai, kad išbrauks.

Kartą nunešu jam surinktą numerį būdamas tikras tuoj gauti jį atgal, bet profesorius deda laikraštį į šalį ir sako, kad ryt gausiu atgal. Sako, gavęs iš savo vyresnybės įspėjimą, kad praleidžiąs neleistinus dalykus, todėl turįs atydžiau skaityti.

Redakcijai tas buvo didelis keblumas. Mat, laikraštis buvo spausdinamas mažoj prancūzų leidžiamo laikraščio spaustuvėj, kuri raidžių mažai teturėjo, ir todėl reikėjo labai daboti išleisti laikraštį sutartu laiku. Nuo šito laiko jau visuomet nešdavau medžiagą cenzūruoti į namus. Vėliau patyriau ir priežastį. Jo bute gyveno ir profesorius Voldemaras, kuris abejotinus dalykus padėdavo jam taip ar kitaip išspręsti.

Atsimenu, dar tuo metu, kada jis cenzūruodavo bibliotekoj, užsispyrė išbraukti Žemaitės feljetoną, kuriame gyvuliais buvo pavaizduoti kai kurie mūsų žymesnieji asmens (Yčas, Laikaitis ir kt.). Profesoriui kaž kodėl atrodė, kad čia baisus dalykas, kad čia net patį carą norima pašiepti. Aš mėginau aiškinti, kad ir tas ožys (rodos, ir toks gyvulėlis ten buvo) yra visai nekaltas sutvėrimas ir kad čia atvaizduotas mūsų lietuvių gyvenimas. Vis dėlto profesoriaus neįtikinau ir tame numery feljetono nebuvo galima išspausdinti. Bet vėliau jis leido. Matyti, namie davė paskaityti Voldemarui, kuris aišku, tegalėjo pasakyti, kad čia nieko nėra, kas galėtų pakenkti valdžiai.

2. Lietuviai studentai cenzoriai

Pirmajam pasauliniam karui prasidėjus Rusijoj tuoj buvo įvesta laiškų kariška cenzūra, į kurią įstojo ir 4 lietuviai studentai: Br. D., A. K., A. N. ir J. N. Pastarasis po kurio laiko lenkui Lintostanskiui mirus užėmė jo vietą Rusijos Vidaus Reikalų Ministerijoj ir jo pareiga jau buvo sekti lietuvių spaudą, daryti jos apžvalgas ir jas siųsti aukštesnei valdžiai, kuri tokiu būdu buvo informuojama apie lietuvių tautinės mažumos nuotaikas.

Šitas 4 Petrapilio lietuvių studentų draugijos narių nuėjimas dirbti cenzūros įstaigoj, aišku, sukėlė studentų tarpe daug įvairių kalbų. Šiandien nebegaliu pasakyti kieno sumanymu (spėju, kad socialistų liaudininkų kuopos, kuri tuo metu buvo gana veikli) tas klausimas iškilo ir visuotiniajame studentų draugijos susirinkime ir jau nebeišnyko iš darbotvarkės iki pat revoliucijos. Ilgai ir karštai buvo svarstytas tas reikalas ne viename susirinkime. Kaip gali lietuvis, studentų dr-jos narys skaityti svetimus laiškus ir net informuoti caro valdžią, ką lietuviai savo spaudoj svarsto! Iš principo caro cenzūroj lietuvis negali tarnauti... Ten nuėjusieji dirbti draugai dar nėra žuvę, bet jie išėjo į labai slydų kelią, kuriuo žengę lengvai gali nudardėti į bedugnę. Jie savo žygiu duoda blogą pavyzdį kitiems ir meta tamsų šešėlį ant visos lietuvių studentijos. Mes ne iš pykčio, neapykantos ar pavydo įspėjame juos ir nurodome susiprasti kol dar nevėlu, bet brangindami ir saugodami lietuvio studento gerą vardą ir jo gražias tradicijas. Taip kalbėjo tie, kurie buvo priešingi darbui cenzūroje. Aršiausi ir karščiausi kalbėtojai studentų susirinkimuose buvo socialistų liaudininkų ir socialdemokratų kuopų nariai. (A. Sugintas, P. Balys, B. Matulionis, P. Raudonikis, J. Sondeckis, B. Mickevičius, J. Vilkaitis, J. Krikščiūnas ir kt.).

Dirbantieji cenzūroje aiškinosi nieko blogo nedarą, priešingai, jie galį ir daug gera padaryti sąmoningai nepastebėdami neleistinų dalykų; be to, svarbiu argumentu jie laikė tai, kad dirbdami cenzūroj jie esą atleidžiami nuo karo prievolės. Bet jų samprotavimai daugumos studentijos negalėjo įtikinti, ir jau pirmajame visuotinajame susirinkime buvo nutarta pasiūlyti minėtiems na-

(Tęsinys 3-me pusl.)

NAUJIENOS-ACME Telephoto

Mineola, N. Y. — Mrs. Ethel Taylor, kuri yra įtarta pavogimu $10,000 vertės brangakmenių, sėdi teismo kambary. Ji priklauso Mineola miesto vadinamąjai "smetonėlei".

NAUJIENOS-ACME Telephoto

Bea LeMaster, gailestingoji sesutė, Mt. Sinai ligoninėje, Miami (Fla.) mieste, ramina pacientą Bernard Seiden, kuris išliko gyvas, nežiūrint to, kad jo temperatūra buvo pakilusi iki 109 laipsnių karščio. Jisai buvo susirgęs inkstų liga.

TAUPINTOJŲ SKAIČIUS DIDĖJA

Atsilankiusieji džiaugiasi gražiai įrengta mūsų raštine ir skubiu patarnavimu.

Taupytojams mokame gerus dividendus.

Prieinamomis sąlygomis skoliname pinigus už namus.

Parduodame ir keičiame Jungtinių Amerikos Valstybių Taupymo Bonus.

Visų santaupos yra apdraustos iki $10,000.00

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois

Telefonas: HAymarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto ik 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

SEE IT DEMONSTRATED at your dealer!

NEW **Sunbeam IRONMASTER**

STEAM OR DRY

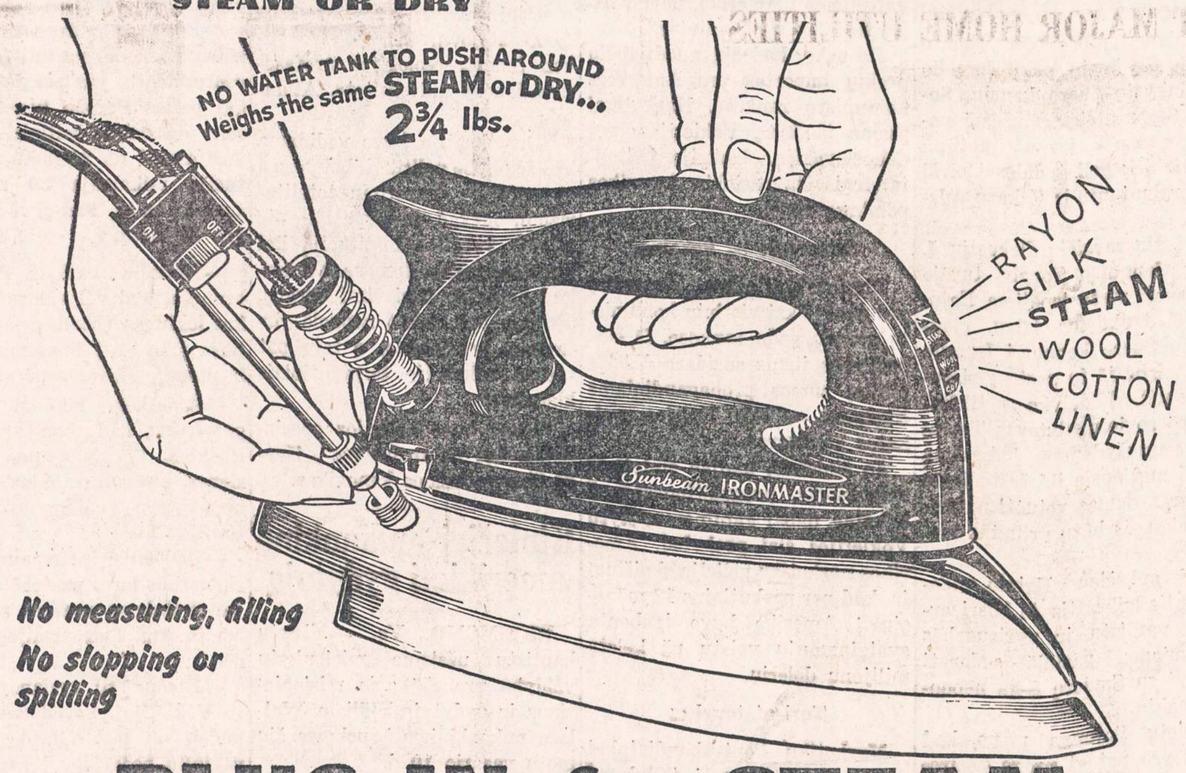

PLUG-IN for STEAM just as you do for current

SEE YOUR SUNBEAM DEALER: Let him demonstrate for you this amazing new Sunbeam iron for both steam and dry ironing that's the same size and weight as a regular lightweight dry iron, 2¾ pounds.

Think of it! Now, when you want to steam iron, you simply plug-in the water supply just as you do the electric current. You can switch from steam to dry ironing, and back again, as often as you wish. There is no filling or spilling. The water for steam is supplied from your bottle of distilled water, outside the iron. You get steam any time you want it, because the water is fed directly to the soleplate where it is instantly converted to steam. You never have to fill or empty this iron. It can't go dry in the midst of steam ironing. It gives you MORE steam and DEEP-STEAM penetration—steam gets *down into* thickest fabrics instantly, ironing out deep creases from woolens and rayons with tailor-like perfection. You get a constant EVEN steam-flow, without spurting, puffing or dripping.

Only after you have seen this amazing new Sunbeam Combination Ironmaster DEMONSTRATED can you truly appreciate what a blessing it can be for you.

Dr. J. G. VALAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Atidaro ofisą rugsėjo 4 d.

4038 South Archer Ave.

Ofiso valandos nuo 6:30 iki 9:00 pm, išskyrus trečiad.; šeštadieniais nuo 4:00 iki 6:00 val. po pietų.

Tel.: YArds 7-3526

METRICK'S PAINT STORE

DABAR YRA

3414 W. Roosevelt Road

KEdzie 3-6800

NEMOKAMAI PRISTATOME VISAME MIESTE.

One coat Flat Paint. 12 gražių spalvų ir baltas. Gal. $3.45

Interior Gloss ar Semi-Gloss 16 spalvų ir baltas. Gal. $4.35

Nuoširdžiai užkviečiame visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1951 metų vasaros prekių išpardavimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbysčių. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų šeimų kūrėjai, čia sutaupys didelius nuošimčius. Parduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, Rooming House, apartmentams. Karpetai—kilimai, klejonkos, Parlor setai, gaziniai pečiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomo kamb. setai, minkšti krėslai, lempos, staleliai ir kt. reikmenys.

Rašomos mašinėlės, rašomos auksinės plunksnos, laikrodėliai, deimantai, brilijantai, aukso ir sidabro papuošalai, radios ir televizijos aparatai. Lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Virš 38 metai prekyboje.
Lengvi daliniai išsimokėjimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 SO. HALSTED ST.

Tel. CAlumet 5-7237

Atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais. Sekmadieniais uždaryta.

WCFL 1,000 kil. 50,000 Watts jėgos Radijo Stoties programos leidžiamos sekmadienio vakarais 5:30 p. m. Chicagos laiku.

Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17—($1.00)—GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesic SALVE—($1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP, ½ sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginančioms, pavargusioms, sutinusioms ar skaudančioms kojoms. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų sukietėjimus.

Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšinimo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarūgęs, apsunkintas, paimk Alavijos grudelių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukramtyk gerai ir nuryk, arba sutarpyk Alaviją vandenyje ir išgerk, pramuš kad ir kiečiausius vidurius. Alavijos svaras $2.50, mažiau perkant 6 uncijos už $1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Garsinkitės "N-nose"

YLAKIAI ŽEMAITĖS RAŠTUOSE

Neseniai "Naujienose" skaitėme J. Liūdžiaus straipsnį apie Jurgį ir Eleną Norkaičius Vinco Ramono naujajame romane. J. Liūdžius tvirtina, kad V. Ramono aprašytasis Norkaitis tikrai buvo Marijampolės gyventojas, tik romane jis kita pavarde pakrikštytas.

Tokių faktų, jog rašytojas savo kūrybon įpynė tikrą gyvenimo įvykį arba gyvus asmenis aprašė, mūsų literatūroje yra ir daugiau.

Vokiečių okupacijos metu Lietuvoje periodikoj buvo spausdinamas rašytojo Stasio Tamulaičio kūrinys. Daug kas atpažino, kad veiksmas eina Vilkaviškyje, o kai kurie vilkaviškiečiai atrado net save, savo asmenį įžeidžiančia forma aprašytą. Autoriui susidarė nepatogumų, nes pirmoji teismo instancija pripažino jį kaltą spaudoj asmenį įžeidus. Koks ten bebūtų buvęs aukštesnės teismo instancijos sprendimas — betgi aišku, kad rašytojui grožinėj literatūroj liūdniau reikalai susidėstė, negu "Naujienų" kritikos ir polemikos slapukams, prieš kuriuos, spaudos etikos vardan, St. Tamulaitis nekartą viešai ir griežtai pasisakė... Vincas Ramonas taip pat buvo laimingesnis.

Tiek to. Daug nesustosim ties gyvais rašytojais ir ties nemirusiais jų romanų veikėjais. Rašytoja Žemaitė taip pat daugeliui savo aprašymų siužetus paėmė iš tikro gyvenimo, tačiau neteko nei skaityti, nei girdėti, kad kas ją dėl to būtų į teismą kvietęs.

Prieš 25 metus Matas Untulis, žymus žemaitis kultūrininkas ir mano lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas, paduodamas mažą žemaitės raštų knygutę, tarė: "Skaityk, joje apie Ylakius rašoma".

Rašinėlio turinys šitoks.

Rimeika, dievobaimingas žmogus, parvežė kunigą kleboną sergančiai senelei. Tasai Rimeikos kambaryje pakabintą caro paveikslą balvonu pavadino ir po senelės išpažinties tuoj išvažiavo, atsisakydamas sėstis prie jam paruoštų užkandžių. Rimeika užsigavo. Apie įvykį išsipasakojo valsčiaus ponams, vėliau žandarams. Už caro paveikslo paniekinimą kleboną valdžia ištrėmė į Sibirą, o kartu ir jaunąjį kunigėlį (vikarą), kurs lietuvišką spaudą platinęs. Liūdnos buvo nuotaikos bažnyčioj, kai kunigai nebepasirodė, bet nejaukiai pasijuto ir Rimeika su žmona, kai juos kunigėdomis žmonės pradėjo vadinti. Neapsikęsdami priekaištais ir "kad Dievas duotų priešams dvasią šventą", Rimeikos išsirengė į Kalvarijos atlaidus, vienuolynui nuveždami dveigį jautuką ir kitų ūkio gėrybių. Bet tos aukos ir maldos nepadėjo. Grįžtant iš atlaidų mėšlavėžio talkininkai net mėšlais Rimeikas apmėtė šaukdami: "Suėdėte kunigus, ėskit mėšlo!".

Matas Untulis sakėsi, jog jis papasakojęs rašytojai Žemaitei "nuogą" faktą, kaip iš Ylakių caro laikais buvę į Sibirą ištremti du kunigai, o ji gabia kūrėjos plunksna įvykį vaizdingai aprašiusi, vietovardžio ir tikrų pavardžių neminėdama. Rašinėlį pavadino "Pritrūko kantrybės", o "Lietuvos Ūkininkas" Vilniuje 1912 metais išleido jį atskira knygute (48 psl.). Viršelis, kaip tai ir Chicagos "Aušros" knygyno 1926-27 m. katalogas sako, turėjo įrašą, jog toje knygutėje aprašytas tikras atsitikimas, siužetas paimtas iš 1899-1900 metų. Tas pats aprašymas vėliau išspausdintas Žemaitės raštų III tome, tik ten pavadintas "Kieno kaltybė".

M. Untulis pasakojo, jog tariamasis Rimeika esąs Ylakių valsčiaus gyventojas K. V., kurį nepriklausomybės laikais, jo senatvėje, iki pat mirties vietiniai pajuokai "uredninku" vadindavo. Jis iš tikrųjų caro laikais ir turėjęs kažkurio laipsnio policijos tarnybą.

M. Untulio pasakoto ir Žemaitės aprašyto atsitikimo tikrumą pasitikrindamas teiravausi tada senų žmonių. Kai kurie faktą patvirtindami sakė, jog tariamasis Rimeika su kunigais turėjęs kitokių nesutarimų, kurie jį išvedę iš kantrybės, jog ėmęsis kunigus įskųsti. Girdi, Rimeikos dukterys bažnyčioje sekmadieniais viškuose ėmusios su bernais šaipytis. Kunigas jas viešai bažnyčioje išbaręs ir nuo viškų išvaręs. Rimeika užsirūstinęs, kad jo, uredninko, dukters "nepašėnavojamos", o jam pačiam pamokslu gėda padaryta.

Tai tokiu negarbingu įvykiu tas nedidelis Žemaitijos miestelis pateko į literatūrą.

* * *

Šiuo straipsneliu dar kartą nuvažiavome į Ylakius. Kai kas priekaištavo už kalėdiniame "Naujienų" numeryje apie Ylakius išspausdintą straipsnį, ir iškeldamas Juozo Milvydo veiklą, pageidavo pilno Vižančių kaimo vaizdo. Anas kalėdinis rašinėlis be jokių kitų intencijų, paskubom — metams besibaigiant, buvo parašytas nors ir padrikom mintim prisiminti Ylakių Vidurinės Mokyklos 30 metų jubilejų, tad ir nebuvo ten liečiamos kitos to žemaitijos kampelio įdomybės.

O dėl Juozo Milvydo, tikiu, kad "deimančiuku" jį pavadinusis autorius nežinojo, jog į senatvę Juozas Milvydas visai nusilenkė Stalinui ir nuėjo jam tarnauti. Pirmosios bolševikų okupacijos metu aktyviai pasireiškęs Ylakių kompartijos komitete, karui prasidėjus pabėgo su raudonąja armija, o ar besugrįžo — neteko girdėti.

J. Klauseikis

CENZŪRĄ PRISIMINUS

(Tęsinys iš 2-ro pusl.)

riams mesti dirbus cenzūroj. Cenzoriai to nutarimo nepaklausė ir todėl tas klausimas vėl atsidūrė kito visuotino susirinkimo darbotvarkėj ir jau griežtesnėj formoj pasiūlyta išstoti iš studentų dr-jos, nes draugijos nario vardas ir darbas cenzūroj nesuderinami dalykai. Cenzoriai ir šito nutarimo nevykdė — iš draugijos patys nesutiko išstoti. Tada jau kilo klausimas pašalinti juos iš narių tarpo. Daugumas buvo už tai, bet kadangi susirinkime nevisi nariai dalyvavo, o norėta turėti tuo reikalu visų nuomonę, tai buvo nutarta padaryti narių atsiklausimą—referendumą. Nariai turėjo atsakyti — gali ar negali būti Petrapilio lietuvių studentų nariu cenzorius. Atsiklausimas buvo slaptas. Jis buvo įvykdytas prieš pat 1917 m. vasario mėn. revoliuciją, bet jo rezultatai nesuspėta patikrinti. Kilusi revoliucija iškėlė kitus reikalus ir todėl atsiklausimo vokai taip ir paliko neatplėšti kol galų gale, rodos, 1920 metų paskutinisai dr-jos pirmininkas B. Matulionis, rūpestingai išsaugojęs visą dr-jos archyvą atvežė jį į Kauną ir tik čia, kaip esu patyręs iš dr. Matulionio, atsiklausimo duomenys buvo jo su J. Sondeckiu patikrinti. Ir kaip manote, kokie jie buvo? Visi, be mažos išimties, pasisakė, kad **cenzorius negali būti Petrapilio lietuvių studentų dr-jos nariu.**

Šiandien daugiau ne 30 mt. praėjus jis galima ramiai svarstyti. Šiandien kai kas gali pabejoti, ar buvo anuomet reikalo tiek karščiuotis dėl mano čia minimo dalyko ir ar verta jis beprisiminti. Man atrodo, kad taip ir štai kodėl.

Jaunystė nuolaidų nežino, ji eina tiesiu, gal ne visuomet tikruoju keliu, bet visuomet žengia veržliai, su atvira širdimi. Kas jaunas pradeda daryti nuolaidas sutiktoms kliūtims, kas pradeda greitai "susitaikinti" su savo sąžine, prisitaikinti aplinkybėms, tas suaugęs bus be jokių principų ir links kaip nendrė ten, kur vėjas papūs. Tokie šviesuoliai tik viena nelaimė tautai.

Anų dienų Petrapilio lietuvių studentija buvo jauna ir sveika ir todėl visu savo jaunatvės užsidegimu stojo prieš cenzūrą. Šitas faktas gražiausiai rodo tos studentijos jautrumą, atsargumą visam kam, kas galėtų pakenkti jos geram vardui, jis rodo, kokia ji buvo principinga ir kaip griežtai kovojo dėl savo gražių idealų. Tas faktas gali būti pavyzdys ir šių dienų mūsų moksleivijai, kuri taip pat turi visokių pagundų ir pavojų.

Baigdamas norėčiau dar mesti šitokią mintį. Kiek žinau, Chicagoje šiuo metu gyvena šie buvę Petrapilio lietuvių studentų draugijos nariai: dantų gydytoja St. Galkytė-Likanderienė, teisininkai — P. Grigaitis, A. Sugintas ir J. Variakojis, inžinieriai — V. Biržiška ir St. Radzevičius, humanitarai— O. Krikščiūnienė (Petrauskaitė), V. Kvieska ir J. Vilkaitis. Chicagos apylinkėj taip pat gyvena ne vienas buvęs petrapilietis. Taigi jų čia yra nemažas būrys. Sakykite, ar negalėtų bet kuris minėtųjų asmenų pasirįžti sukviesti bet kurį savaitgalio vakarą buvusius Petrapilio studentų dr-jos narius į vieną vietą. Manau, kad visi, palikę fabrikų stakles, šluotas ir kitus garbingus darbo įrankius, ateitų kartu pabūti, prisiminti anas dienas ir drauge sugiedoti ne tik "Lietuva — tėvynė mūsų", bet ir "Gaudeamus igitur"...

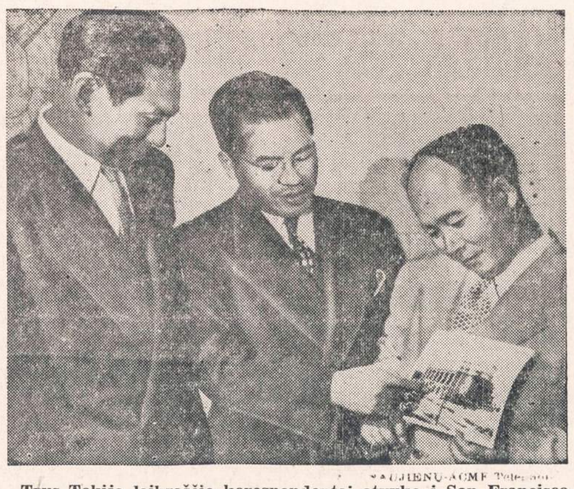

Trys Tokijo laikraščio korespondentai atvyko į San Francisco. Jie žiūri į San Francisco operos rūmų nuotrauką. Tuose rūmuose bus pasirašyta taikos sutartis su Japonija. Taikos konferencija prasidės antradienį.

SEE IT DEMONSTRATED

AT MAJOR HOME UTILITIES

NOW!

PLUG-IN for STEAM

just as you do for current

NO WATER TANK TO PUSH AROUND
Weighs the same STEAM or DRY...
2¾ lbs.

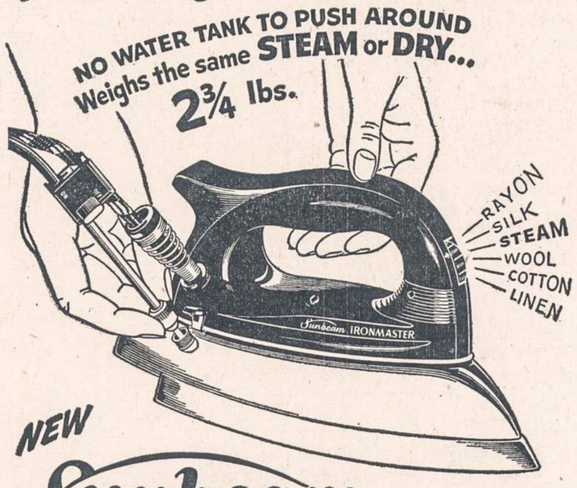

NEW

Sunbeam
STEAM OR DRY
IRONMASTER

NO MEASURING, FILLING
NO SLOPPING OR SPILLING

The entirely new easy way to steam iron! The water for steam is supplied from your bottle of distilled water, outside the iron—and becomes steam the instant it enters the iron. No water weight to lift. You simply plug it in for steam, just as you do the current. No filling or emptying required. You can switch from steam to dry ironing, and back again, by simply turning the water control. All the marvelous advantages of the regular Sunbeam Ironmaster—plus STEAM, with no additional size or weight.

HOT in 30 seconds

Major Home Utilities

3207 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois
CAlumet 5-1442 — DAnube 6-2500

GET TWICE THE HEAT!
SAVE HALF THE OIL—

Siegler
PATENTED AUTOMATIC
OIL OR GAS HEATERS

Does a better job of heating than any stove on earth!*

Tropical Floor Heat

GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

This 'Two-in-one Heatmaker' DOES IT!

Siegler doesn't waste heat up the flue as ordinary heaters do! In Siegler, *a second heater is built inside the regular heating chamber*... built right into the heart of the hottest fire! This extra, patented, heater-within-a-heater captures the intense heat from the burner flame and simply *pours* it out over the floors throughout your home.

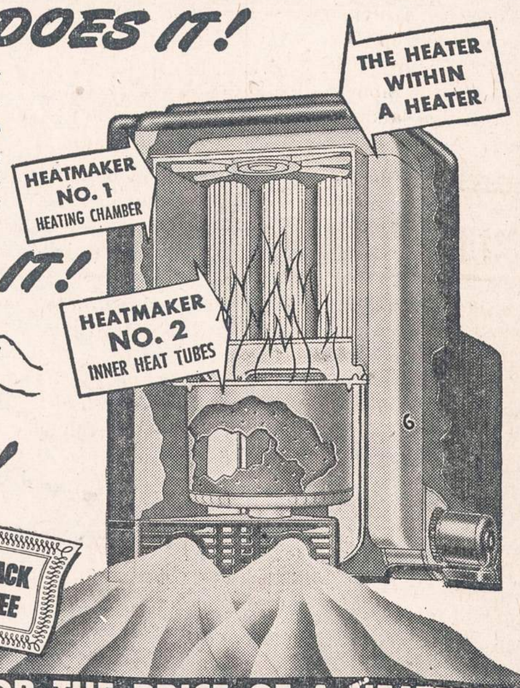

This 'Match-Test' PROVES IT!

Your dealer will demonstrate. You'll see and *feel* how Siegler captures the *hottest top-of-the-flame heat* and forces it over your floors for extra comfort and economy!

This GUARANTEES IT!

*"If your Siegler Oil Heater doesn't deliver more and hotter heat over the floor than ANY comparable size heater regardless of make or price, you get your money back!"

MONEY BACK GUARANTEE

SIEGLER— CENTRALIA, ILLINOIS

A FURNACE JOB OF HEATING FOR THE PRICE OF A HEATER!

TRAFICANTE BROS.

2301 WEST TAYLOR STREET TAylor 9 - 9100

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams ... $10.00
Pusei metų ... $5.50
Trims mėnesiams ... $3.00
Vienam mėnesiui ... $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ... 5c.
Savaitei ... 30c.
Mėnesiui ... $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
Metams ... $9.00
Pusei metų ... 5.00
Trims mėnesiams ... 2.50

Užsieniuose:
Metams ... $11.00
Pusei metų ... 5.50
Trims mėnesiams ... 3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Atskira Japonų-Kinų Taika

Į San Francisco konferenciją taikos sutarčiai su Japonija pasirašyti nėra pakviesta nei Kinijos tautinė vyriausybė, nei komunistinis Peipingo (Pekino) režimas. Valstybės departamentas negalėjo šituo klausimu susitarti su D. Britanija, kuri yra suteikusi pripažinimą Kinijos komunistams, tuo tarpu kai Washingtonos pripažįsta tik Chiang Kai-sheko valdžią.

JAV senatoriai ne kartą išreiškė savo nepasitenkinimą tokiu valstybės departamento nuolaidumu britams, sakydami, kad Kinijos tautinė vyriausybė turėjo būti pakviesta, nes karo metu ji buvo JAV sąjungininkė kovoje prieš japonus ir JAV ją iki šiol tebelaiko vienintele teisėta Kinijos valdžia. Šitie senatorių protestai nepasiliko be pasėkmių, nes iš Washingtono AP praneša, jog gen. Chiang Kai-shekas tuojau po San Francisco konferencijos pasirašysiąs atskirą taikos sutartį su Japonija.

Jau esą dėl to susitarta tarp Formozos režimo ir Tokyo. Valstybės sekretorius Dean Acheson apie tai painformavęs kai kuriuos senato užsienio santykių komiteto narius, tik prašęs juos šitos informacijos viešai neskelbti, kadangi tai galį atbaidyti nuo San Francisco konferencijos kai kurias šalis, kurios yra nusistačiusios prieš Chiang Kai-sheką. Tačiau tie senatoriai slaptybės nelaikė ir tyčia pasakė žinių agentūrai, ką jie girdėjo iš Achesono!

Neskelbdami savo pavardžių, jie pareiškė, kad jie nepasitiki valstybės sekretorium, ir jeigu taikos pasirašymo tarp Japonijos ir Kinijos tautinės vyriausybės sumanymas bus slepiamas nuo viešumos, tai Achesonas galėsiąs vėliau jam pasipriešinti ir Chiang Kai-shekas būsiąs apgautas. Tai ne labai džentelmeniškas atsiliepimas apie JAV užsienio departamento viršininką. Bet jisai jau, tur būt, bus su šitokiais įžeidimais apsipratęs, nes jį nuolatos puola kongreso nariai ir spauda.

Kaip ten bebūtų, vistiek atrodo, kad tautinei Kinijai bus leista užmegsti diplomatinius santykius su Japonija. Dulleso paruoštas Japonijos taikos projektas palieka pačiai Japonijai spręsti, su kuo ji, po taikos pasirašymo su JAV, Britanija ir kitomis šalimis, kurių atstovai yra pakviesti į San Francisco, nori santykiauti — su tautiniu ar su komunistiniu Kinijos režimu. Bet Tokyo, matyt, jau nusprendė.

GINČAI DĖL S. LOZORAIČIO PRETENZIJŲ

(APŽVALGA)

Dėl p. S. Lozoraičio "Pasikalbėjimo" (su savim), apie kurį buvo prieš kelias dienas šioje vietoje rašyta, pasirodė ilgokų straipsnių laikraščiuose. Kiti jį įvertina panašiai, kaip "Naujienos".

Brooklyno "Darbininkas" platokai pagvildeno p. Lozoraičio pareiškimus, liečiančius jo "galią", santykius su VLIKu, Lietuvos konstituciją ir kitus klausimus.

Savo "Pasikalbėjime" Lozoraitis tarp kitko pareiškė:

> Lietuvos diplomatinė tarnyba ir Lietuvos diplomatijos šefas (vadinasi, "aš". — "N." Red.) nėra subordinuoti jokiam veiksniui.
>
> Santykiai bei susisiekimas su svetimomis vyriausybėmis tėra diplomatinės tarnybos ir dipl. šefo kompetencijoje.
>
> Vykdomosios tarybos užsienio tarnyba panaikinama. Kitos vykdomosios tarybos (tarnybos) pavadinamos skyriais.
>
> Diplomatinė tarnyba ir diplomatijos šefas (reiškia, "aš". — "N." Red.), vykdydami savo uždavinius, ir VLIKas, užsiimdamas tarptautinio pobūdžio klausimais, glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje ir su kitomis organizacijomis.
>
> VLIKas nėra seimas ir neturi jo funkcijų. Vykdomoji taryba nėra vyriausybė ir neturi (jos) funkcijų.

Toliau p. Lozoraitis dar paryškina savo aukščiau cituotus teigimus tokiais žodžiais: "Diplomatinė tarnyba, t. y. diplomatinės ir konsuliarinės atstovybės yra valdžios įsteigtos ir todėl negali būti subordinuotos ne valdžios organui" (atseit, VLIK'ui).

Šita jo tezė, deja, muša jį patį, nes juk p. Lozoraitis seniai nebėra jokia "valdžios įstaiga". Lietuvos pasiuntinybė prie Kvirinalo tapo uždaryta 1940 m. ir to pasėkoje ministeris Lozoraitis neteko savo valdinės vietos. Nuo to laiko jisai tėra, tarptautinės teisės požiūriu, tik *privatus asmuo*. Tokiu būdu jo teigimas, kad jisai, kaip valdžios įstaigos tarnautojas, negalįs subordinuotis "ne valdžios organui", neturi jokio pagrindo.

Įsivaizduoti keblumai

Į Lozoraičio argumentą šitaip atsako "Darbininkas":

> Iš tikro be reikalo St. Lozoraitis nori sudaryti įspūdį, jog atsiras kažkokia painiava, jei mūsų diplomatiniai atstovai, prisitaikydami prie ne paprastos padėties, faktiškai subordinuosis VLIKui. Tai yra pačių mūsų vidaus reikalas. Niekas mūsų diplomatinių atstovų nepaklaus, ar jie kartais nesivadovauja VLIKo nurodymais, ir už tai pro duris neišvarys.

Galima čia dar pridurti, kad tas nusistatymas, jogei diplomatai negalį subordinuotis "ne valdžios organui", turi dar ir kitą pusę. Kadangi Lietuva dabar teisėtos vyriausybės neturi, tai išeina, kad Lietuvos diplomatai yra *absoliučiai nuo nieko nepriklausomi*. Kas gi jie tada yra — valdovai?

Lozoraitis tą ir nori pasakyti, kai jisai liepia VLIKui *panaikinti* Vykdomosios Tarybos užsienio tarnybą ir skelbia: "*Santykiai bei susisiekimas su svetimomis vyriausybėmis tėra diplomatinės tarnybos ir dipl. šefo kompetencijoje*".

Tai reiškia, kad jisai, nebūdamas nė atstovu, drauge su išlikusiais Lietuvos ministeriais, *veda užsienio politiką* lietuvių tautos vardu, o visuomenės organas, vadovaująs tautos išsilaisvinimo kovai, neturi šitoje srityje balso! Lozoraitis, beje, sakosi sutinkąs laiks nuo laiko susitikti su VLIKu — taip pat, kaip ir su įvairiomis kitomis organizacijomis bei asmenimis, bet tuo viskas ir baigiasi; po pasikalbėjimo visi išsiskirsto, užsienio reikalų vedimas ir toliau pasilieka "šefo" ir diplomatinės tarnybos rankose.

Taigi turime *valdžią* su "šefu" priešakyje, o visuomenė tegu jai "subordinuojasi", jeigu ji nenori, kad Lozoraitis imtų skelbti, kas joje turi ir kas neturi "proto ir sąžinės elementų".

Lietuvos konstitucija

Kaip matėme, "šefas" pareiškė, kad Lietuvos konstitucija *negali būti keičiama*, kol nebus atstatyta Lietuvos valstybės nepriklausomybė.

Vykusiai atsako į tai "Darbininkas", kuris nurodo, kad niekas ir nesimoja keisti Lietuvos konstituciją:

> Tai yra grynai Lozoraičio iš piršto išlaužtas prasimanymas. VLIKas tėra nutaręs laikytis 1922 m. konstitucijos, o ne A. Smetonos bandytos primesti. Nors ji buvo su tariamu A. Voldemaro parašu paskelbta, bet jo nepasirašyta, ką Voldemaras keliais atvejais viešai pareiškė. Jokio legalaus kelio jai priimti ir paskelbti taip pat nebuvo laikytasi. Taigi, jei jau ir galima būtų kalbėti, kad kas nors bando konstituciją keisti, tai tik jau ne tie, kurie laikosi 1922 m. demokratinės ir jokiu legaliu keliu nepakeistos konstitucijos. Tai galima būtų pasakyti tik apie tuos, kurie bando vietoj demokratinės konstitucijos įpiršti Smetonos tariamąją konstituciją.

Galima dar pastebėti, kad Jungtinėse Valstybėse *visos srovės, sudarančios Amerikos Lietuvių Tarybą*, viešai ir formaliai pasisakė už atstatymą *nepriklausomos* DEMOKRATINĖS *Lietuvos Respublikos*. Šitam nusistatymui vienbalsiai pritarė ir tautininkų grupė, įeidama į ALT.

Todėl, jei S. Lozoraitis nori laikytis Smetonos "konstitucijos", tai organizuotajai Amerikos lietuvių visuomenei bus su juo nepakeliui eiti.

Labai abejotina ir tai, ar jam galės pritarti min. Žadeikis ir min. Balutis, nes juk jie yra akredituoti *demokratinių* valstybių sostinėse ir nori turėti demokratinės visuomenės užuojautą šiose valstybėse.

Lietuviai perka tose krautuvėse, kurios garsinasi NAUJIENOSE.

Prof. J. Kaminskas aktualiaisiais Tautos Fondo bei kitais klausimais

(ELTA). Tamta, gerbiamas Korespondente, puoli mane savo klausimais man nepatogiausiu momentu — pradėjo pasikalbėjimą su Jūsų korespondentu prof. J. Kaminskas.

Besiruošdamas eventualiai kelionei, stoviu čia ant vienos kojos ir galvoj pilna visokio rūpesčio. Gi Tamstos man statomi klausimai nėra iš tų, kuriuos būtų galima atsakyti iš miego pabudus. Dėl to nepyk, jei būsiu nekoncentruotas.

Aš esu Tamstai dėkingas, kad statydamas man pirmuoju Tautos Fondo klausimą, tuo pačiu primeni ir mūsų visuomenei tą pirmaeilės svarbos reikalą. Noriu Tamstai ir pasiguosti. Mano gal kiek kreivais stebėjimais daug kas net iš naujosios emigracijos pradeda T. Fondą pikčiau traktuoti, kaip žentas uošvę, prikišdami jam, kad nepelnytai valgo visuomenės duoną. Norinčiam yra nesunku suprasti T. Fondo reikšmė mūsų vedamai Lietuvos laisvinimo kovai. Ir jeigu vis tik taip kartais pakalbama, tai bene tam, kad "priglušytų" savy atsiliepusį pareigos balsą.

Būčiau nuobodus Tamstai kartodamas, kad jokia organizuota, pastovi ir ilgesniam laikui planuojama veikla nėra įmanoma be tinkamų lėšų. Tas pats ir Lietuvos laisvinimo darbe. Pasišventimas, pareigos savajam kraštui ir tautai jausmas daug gali, bet neviską. Mes tai žinome iš savojo patyrimo. Tautos Fondas atsirado kartu su VLIKu dar Lietuvoj ir dabar — tylus, bet ištikimas — lydi kaip jo nedalomoji dalis, kaip jo šešėlis. Ir drįstu manyti: nebūtų to šešėlio, vargiai būtų ir pats lydimasis. Dar vieną norėčiau pastebėti. Nepamanyk Tamsta, kad esu linkęs T. Fondą viena ar kita forma distantuoti nuo pačios mūsų visuomenės ir daryti jį nuo visuomenės nepriklausomą. Priešingai. Maniau ir manau, kad nežiūrint visos T. Fondo rodytos iniciatyvos surasti naujus lėšų šaltinius ir pilniau juos išnaudoti, esmėje T. Fondas tėra mūsų visuomenės duosnumo reiškėjas; tik tuo duosnumu jis gali būti ir silpnas, ir pajėgus. Tas mums gal ypatingai ir yra būdinga, kad iki šiol mokėjome ir pajėgėme vesti mūsų kovą už mūsų ateitį savomis jėgomis tiek moralinėmis, tiek ir materialinėmis. Tatai dažniau sau prisiminti yra labai naudinga.

Gal Tamsta paklausi, ar esu patenkintas dabartine T. Fondo būkle? Būsiu atviras: ne, ne ir dar kartą ne. Mes dėjome daug vilčių į mūsų tremties įsikurdinimą. Mokėjusi tiek nuoširdžiai ir, sakysiu, pastoviai remti Lietuvos laisvinimo darbą jos skurdo metais, įsikurdinusi ir normaliai uždarbiaujanti tremtis, bent tam tikra jos dalis, pradeda kaip ir tolti nuo jos svarbiausio uždavinio, pakeisdama jį arba vietos viešųjų reikalų rūpinimu, arba dar blogiau — savųjų asmeninių. Aš tokią išvadą turiu daryti, vesdamas T. Fondo atskaitomybės knygas, o skaitlinės yra žiaurus liudininkas. Kad ir pastaraisiais metais: mūsų emigracijos visais atvejais vargingiausia kolonija Vokietijoj savo įnašais T. Fondui pradeda aiškiai lenkti tokias mūsų kolonijas, kaip D. Britanijoj, Australijoj, jau nekalbant apie Pietų Ameriką. Turiu kartu pažymėti, kad gražią išimtį iš Commonwealth šalių daro Kanada.

Tik nenorėčiau, kad tų reiškinių primimas būtų įvertintas kaipo pigus mūsų emigrantinei visuomenei priekaištas. Priekaištą turi pirmoj eilėj pats sau daryti T. Fondas, kad dažniau visuomenei neprimena ir neviską padarė, kas organiuotam lėšų surėmimui yra reikalinga. Nemažą atsakomybės dalį turėtų prisiimti ir mūsų emigracijos vietos organai. Ir Nepriklausomoj Lietuvoj mokesčių mokėtojas buvo reikalingas mokesčių inspekcijos, neretai ir policijos. Dėl to ir savarankiškas T. Fondui aukotojas gali pretenduoti, kad jam kas laiku primintų, kad ir vėl reikia aukoti. Tas nevisuomet padaroma. Pagaliau turiu priminti, kad gyvename savotišką pereinamąjį laikotarpį — mūsų emigracijos persiorganizavimą į PLB. Nauji PLB organai be kitų pareigų turėtų pasiimti ir lėšų T. Fondui rūpinimą. Persiorganizavimas dar nėra išbaigtas ir naujai sudaryti organai dažnai dar nėra "įsidirbę", dėl to ir T. Fondo Valdybai tenka ir toliau pačiai daboti T. Fondo reikalus, kuriant visose stambesnėse mūsų kolonijose T. Fondo atstovybes. Ir kur jos jau suorganizuotos, jų veikla daug padeda padėčiai gerinti. Optimizmo, kad toliau bus geriau, man netrūksta: kad ir su sunkumais, kad ir ne taip sparčiai, kaip reikėtų ir norėtųsi ir **emigrantinėj mūsų visuomenėj pradeda įsigyventi pastovaus apsidėjimo principas lėšoms Lietuvos laisvinimo darbui patikrinti.** Į tą T. Fondo rėmimo principą mes norime palenkti ir svarbiausį Lietuvos laisvinimo kovos rėmėją, mūsų visuomenę JAValstybėse, — tiek naująją, tiek ir senąją mūsų emigraciją.

Tamsta, gerb. Korespondente, be kita ko klausi, kaip yra su "lietuvio pasu" ir su aukoms kvituoti ženkleliais. Karas Korėjoj ir mums pakišo koją — turėjome nugalėti didelius sunkumus dėl popieriaus stokos ir pavėlavome. Dabar jau esame su tuo reikalu "namie". Jau išspausdinta pirmoji pasų serija ir baigiama įrišti; jų pavyzdžius baigiame išsiuntinėti mūsų emigracijos kolonijoms. Kvituojamųjų markučių trys rūšys jau spausdinamos; dvi likusios užsakytos. Negaišdami ir jas pradėsime siuntinėti. Tomis technikinėmis priemonėmis — pasais ir ženkleliais — norime palengvinti organizacijoms vietose aukų rinkimą ir kartu duoti aukotojui bent dalinę moralinę satisfakciją, — vaizdų pažymėjimą, kiek jis bus materialiai prisidėjęs prie Lietuvos laisvinimo uždavinių. Kad tame yra kiek ir klastingos minties, — paskatinti aukotojo duosnumą, — nenoriu gintis.

Tamsta klausi, kokie yra T. Fondo ateities uždaviniai. Tie patys kaip ir praeity: patikrinti VLIKui tiek lėšų, kiek jo veiklai būtina. Tamsta supranti, kad T. Fondas nedaro savos politikos ir tik privalo derintis į tai, kas VLIKo bei V. Tarybos planuojama, kas iš viso pasauly darosi. Jau iš to Tamsta gali daryti išvadą, kad T. Fondui yra ir bus statomi vis didesni reikalavimai. Nežiūrint visų gražių kalbų apie taikos išlaikymą, "šaltasis karas" tarp bolševikijos ir Vakarų aštėja. Jo nevėsins ir paskutinis Kremliaus "šuleriškas" ėjimas — siūlymas šaukti penkių konferenciją. Kad ir Lietuvos reikalas pastaruoju laiku vis dažniau minimas Vakarų spaudoje, tai tą noriu tuo būdu suprasti, kad Maskvai yra ruošiama sąskaita. Kaip greitai ji bebūtų patiekta mokėti, esamoji padėtis duoda ir mums daug didesnių galimumų ginti Lietuvos bylą, kaip jų turėjome bet kada praeity. Nuo mūsų pačių pareis, kiek mokėsime tuos galimumus išnaudoti. Bet tas mus verčia pastangas stiprinti. Verčia laiku visur pribūti, kur gali būti atstovaujama ir Lietuvos byla. Diplomatinės veiklos aktyvinimas, dalyvavimas rezistentų Rytams žygiuose, galimumas dažniau priminti demokratiniam pasauliui Lietuvos tautos tragediją ir mūsų siekimus, galimai įsijungti į bendrąjį Vakarų frontą prieš totalinius Rytus, — tai vis barai, kuriuose mes ne tik galime, bet ir privalome pasireikšti.

Sustiprintai veiklai reikia konsoliduoti visos pozityvios mūsų jėgos ir kartu žadinti mūsų emigrantinės visuomenės aktyvumas. Tamsta, Gerbiamasis, žinai, kad mūsų jėgų konsolidacijos reikalas virto šiandien VLIKo eilinių uždavinių. Tai nėra tik susipratimo su p. Lozoraičio reikalas. Į konsolidacijos sąvoką privalome dėti daug svaresnį turinį, kaip pavieniai mūsų gyvenime reiškiniai ir nudirbtino tame bare darbo mes turime daug daugiau, kaip dažnam gal rodosi.

Šiaja proga noriu Tamstai priminti, kad VLIKas yra galutinai nusistatęs leisti savo laikraštį žurnalo pobūdžio ir jį panaudodamas vienodam mūsų emigrantinės visuomenės suorientavimui bent pagrindiniais mūsų uždavinių klausimais.

Pagaliau priminsiu Tamstai dar vieną VLIKo veiklos barą, — mūsų tautinio potencialo išlaikymo ir jo ugdymo reikalą. Kad naujo gyvenimo aplinka labai energingai "griebia" mūsų naująją emigraciją ir kad ji dažnais atsitikimais rodo mažiau atsparumo asimiliuojančiai gyvenimo veiklai kaip buvo galima tikėtis, Tamstai nėra naujiena. Jei norime išlikti veikliais ir iki galo laisvos Lietuvos kovotojais, jau ir dėl to darosi būtina imtis neatidėliojamų priemonių. Tai būtų tiesioginis PLB uždavinys. Ir svarbiausias. Bet kol PLB susiorganizavimas ir veikla eis tokiu kaip lig šiol tempu, Lietuvybės Išlaikymo Tarnyba turi reikalo ir pareigos sekti mūsų visuomenės gyvenimo reiškinius ir tam tikrais, būtiniausiais atsitikimais veikliai į juos įsijungti. Veiklus, efektyvus įsijungimas dažnai reiškia ne tik iniciatyvą, bet ir finansinį įsipareigojimą. Tamsta supranti, kad kiekvienas bet kurios tarnybos įsipareigojimas galų gale sekina T. Fondo resursus.

Čia tik priminsiu, kad T. Fondui tenka tenkinti ir tokius pareikalavimus, kuriuos šiandien kelti viešumon būtų dar per anksti.

Tai matai, malonus Tamsta: kur bepasisuktum, be lėšų niekas nepadaroma. Lėšas turi patikrinti T. Fondas, tiksliau sakant, mūsų emigrantinė visuomenė. Laikau būtina pabrėžti: **mūsų emigrantinė visuomenė,** nes mūsų kovą už Lietuvos laisvę, už jos demokratinę ir nepriklausomą ateitį turime, kad ir įvykių padedami, iškovoti patys būdami laisvi ir nepriklausomi. Ir dėl to artimiausias ir svarbiausias T. Fondo uždavinys — galimai greičiau ir galimai pilniau įgyvendinti mūsų visuomenėj visuotinas, pastovus ir pakankamas apsidėjimas Lietuvos laisvinimo reikalui. Tai yra ne tik T. Fondo, bet ir mūsų visuomenės uždavinys ir aš būsiu Tamstai, p. Korespondente, nepaprastai dėkingas, jei, per spaudą kalbėdamas į mūsų visuomenę, vis ir vis jai priminsi apie reikalo svarbumą.

Pas Tamstą matau dar visą eilę atsakytinų klausimų. Prašau nepykti ir visus juos tuo tarpu įsidėti kišenėn — iki sekančio malonaus pasikalbėjimo.

NAUJIENAS skaito visų srovių ir įsitikinimų darbininkai, biznieriai, profesionalai, dvasininkai ir mokslininkai, nes tiktai šis dienraštis skelbia teisingiausias ir tiksliausias žinias.

DR. P. JONIKAS

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

(Tęsinys)

Taip pat ir kai kurios kitos žemaičių bei apskritai lietuvių kalbos naujovės, šiandien vartojamos lietuvių kalboje, jau buvo pažįstamos Mažvydo laikais. Dabartiniai trumpieji galūniniai *a, e, i,* kartais ir *u,* jau tada buvo iš dalies nukritę. Tuo būdu Mažvydas galūnėje daugiau rašo *-s* negu *-as: gals, amszins, ans, ischguldims;* taip pat *wes* "vėjas", *kraus* "kraujas", *mokitos* "mokytojas". Atkritusį dabartinį trumpąjį *-a* matome šiose lytyse: *dirb, atmen, pikt* "pikta", *neapkient* "neapkenčia", kartais *ir* "yra"; *baszniczian* (seniau: *bažnyčiāna), rąkasn* "rankosna". Dabartinis trumpas galūninis *-e* atkritęs tokiose lytyse: vs. km. *wandens* (seniau buvo: *vandenes), wadinam*[45], *tikim*[45], *dągui* "danguje", taip pat (ir *j* atkritus) vs. vt. *lasko* "loskoje", *malane* "malonėje". Galūninio *-i* atkritimą matome iš šiokių lyčių: *tur* "turi", *nor, mil* "myli", *tik, miliek* (seniau *mylėki), idant* ... Greičiausia, trumpas galūninis *u* iškritęs dg. nd. galūnėje *-ms* (iš *-mus): tarnams, mums, darantims.* Tačiau Mažvydas vartoja, nors ir rečiau, ir nesutrumpintų minėtųjų lyčių: *Biskupas, Ponas, darbinikas, tikiedamas, tretes straipstis, ischgelbėtoghis* "išgelbėtojis", *Vardana* "vardan", *raginki, tureki, wietoye* "vietoje", *stawi, dosti* "duoda" *nogi* "nuo, nuog", *jagi* "jo gi", *idanti* "idant"; *tarnamus, mumus, wiramus.* Senoji įvardžių bei būdvardžių vs. nd. galūnė *-ui* tik vieną kartą tepasitaiko katekizme: *amszinamui* "amžinam"; šiaip Mažvydas rašo: *kam, kulantem* ...

Tačiau Mažvydas vartoja ir kitokių lyčių, kurios šiandien jau išnykusios arba retoje kurioje tarmėje bepažįstamos.

Mažvydas iš pradžių vartoja senovinį ilgąjį *ā* (kuris ilgainiui per *o* laipsnį žemaičių tarmėje yra išvirtęs dvibalsiu *uo): szadis* (tark: *šādis), makslas, Bralei, nareia*[46]. Bet vėlesniuose raštuose jis daugiau čia vartoja *o: Ponas, schlowin, praschom.*

Visai išnykusios iš mūsų kalbos yra tokios įvardžiuotinių būdvardžių dg. km. lytys, kaip *amszinoiu, miloiu,* kurios, tur būt, bus buvusios tariamos *amžinōjų, mylōjų* (su ilgu siauru nosiniu *o*). Šiokios archainės lytys tepasitaiko Mažvydo raštuose iškilmingoje bažnytinėje kalboje, iškilmingose formulėse.

Mažvydas dar vartoja senus priešdėlius *no-* ir *pre-, prie-: nomirusi* "numirusi", *nositikiedamas* "nusitikėdamas", *nokriszawatas* "nukryžiavotas", *priedok* "priduok", *prieleisi* "prileisi", bet ir: *prisch* "prieš", *prischtarauienczius* "prieštaraujančius" (šiandien žemaičių: *prỹš, prỹštaraujančius), numirusiu* "numirusių". Galimas dalykas, kad tada žemaičių dar buvo tariama čia **nō-, *prē-* (su siaurais ilgais *o, e*) ar (dounininkų) *nou-, prei-,* iš kurių vėliau atsirado dabartiniai žemaičių priešdėliai *nū-, prỹ- (nūnėšti, prynėšti).*

Dar daugiau randame morfologinių lyčių, dabar jau išnykusių. Sena, lietuvių kalbą netarpiškai siejanti su seniausiomis ide. kalbomis, yra ir dg. vt. galūnė *-su* (vietoj dabartinės *-sė),* dabar retoje šnektoje bepažįstama: *hukiusu* "ūkiuose", *maldasu* (=maldāsu) "maldose", *mariasu, tamsibesu* (=tamsybėsu), *dangusu.* Išnykusi dabar ir Mažvydo vartojama savotiška įvardžiuotinių būdvardžių lytis, sudaryta iš daiktavardžių vs. vt.: *dangujesis* "dangaus, dangiškasis", *tewa dągugi* (=tėvą dangujį). Kelintiniai skaitvardžiai nuo 11. iki 19. sudaromi su žodžiu *liekas* (nuo *likti, liēka): antras liekas* "dvyliktas", *ketvirtas liekas* "keturioliktas", *dewintas liekas* "devynioliktas" ... Turima kelios senobinės lytys ir veiksmažodžių. Šalia šių dienų įprastinių liepiamosios nuosakos lyčių, Mažvydas pavartoja kartais ir su dviguba tos nuosakos priesaga *(k-k): peikiek* "peik,", *atminkiek;* randam ir su *g: melskieg* "melsk"[47]. Liepiamajai nuosakai vartojamos ir tokios lytys, kaip *atleid (Atleid mumus musu kaltibes), neved (Newed mus ingi pagundima), duodi (Dona musu wyssudienu dodi mumus nu).* Kaip matome, šios lytys vartojamos iškilminguose bažnytiniuose posakiuose (poteriuose); šiaip verčiamasi įprastinėmis lytimis su *-k, -ki.* Tariamoji nuosaka Mažvydo taip asmenuota: 1. *dirbčia,* 2. *dirbtumbi,* 3. *dirbtų;* 1. mes *dirbtumbim(e),* 2. jūs *dirbtumbet(e).* Be to, Mažvydas vartoja daiktavardžius su priesaga *-aujimas,* padarytus iš esamojo laiko veiksmažodžių (su priesaga *-auja):* vs. gl. *Kierschtaughima* (=kerštaujimą) "kerštavimą", *Nog kariaugima* (=kariaujimo) "kariavimo". Mažvydas tepažįsta seną dalyvinę lytį *sant-* (vietoj *esant): Saugak sanczius ant wandeniu.* Jis plačiai vartoja vietininkus su pasturdėliais *-p(i),* vad. esamuosius ir einamuosius pašalio vietininkus (adesyvus ir alatyvus): *Diewep, Diewiep* "pas Dievą", *dewap didziap pristakiet, sunausp, kurs nar tap stalap prieiti, dwasespi, Knigieles Paczias byla Letuuinikum ir Szemaicziump* "knygelės pačios bylo į lietuvininkus ir žemaičius", *Markupi* "pas Markų", *manesp* ir t.t. Neretai jis vartoja ir vietininkus su pasturdėliu *-n(a),* vad. einamuosius vidaus vietininkus (ilatyvus): *Eidami makikiet wisas szmanes krikstidami ius Vardana Dieva Tiewa; Delto rąkasn schita maksla trumpa imkiet; schalin.*

Lietuvių kalba ir jos gaivinimas XIX a.

Lietuviams patekus į svetimųjų (rusų, vokiečių) valdžią, suprantama, negalėjo būti nei normalių, nei palankių sąlygų pačių lietuvių kultūrai ir kalbai ugdyti.

Lietuvių tautą ir kalbą slopino vienoje dalyje (Didžiojoje Lietuvoje) — lenkų ir rusų, kitoje (Mažojoje Lietuvoje) — vokiečių įtaka bei priespauda.

Ypač sena buvo lenkų kalbos įtaka. Ilgainiui jei didžiausia dalimi pasidavė bajorai bei didikai, kunigai, inteligentai. Todėl XIX a. pradžioje daugelis šių sluoksnių atstovų pasisavinę, bent išmokę lenkų kalbą, o kiti net ir visai sulenkėję.

Šita lenkų įtaka, lenkų kalba būvo ryžtingai skleidžiama. Jos židiniai buvo daugiausia bažnyčios, ponų bei bajorų dvarai ir mokyklos, ypač rytinėje Lietuvoje (daugiausia Vilniaus krašte). Nemažą reikšmę turėjo ir tai, kad lietuvių spaudos draudimo metais lenkiškieji raštai nebuvo draudžiami. Vilniaus krašte XIX a. tik per didžiąsias šventes bažnyčiose tebuvo sakomi lietuviški pamokslai. Neretai lenkiško nusistatymo mokyklų vizitatoriai pabrėždavo, kad mokiniai nemoką (parapinėse mokyklose) ar visai nepakankamai temoką lenkiškai, ir siūlydavo drausti mokiniams lietuviškai tarp savęs kalbėtis. Gimnazijose ir kunigų seminarijose bent iki sukilimų (1831, 1863) vyravo lenkų dvasia ir kalba.

[45] Seniau yra buvę sakoma: **vadiname** ar **vadinama, tikime** ar **tikima,** o dar seniau ir: **vadinamē, *tikimē* su ilgu galūniniu *ē,* plg. **vadinamė-s, tikimė-s** ir **vadinamā, *tikimā* su ilgų galūnių *ā* (plg. žem. **vadinamo-s** iš *vadinamā-si).*

[46] Šitą senąjį *ā,* lietuvių paveldėtą iš baltų prokalbės, dar ir šiandien yra išlaikiusios nebe žemaičių, bet kai kurios aukštaičių rytiečių šnektos: *atjāja berniākas su ūsiākais* sakoma apie Zarasus.

[47] Gal iš **melskiek** čia galūninis **-g** iš **-k** atsiradęs, susidūręs su kitų žodžių pradiniais skardžiaisiais priebalsiais.

TECHNIKOS NAUJIENOS

TECHNIKOS VYSTYMOSI KELIAS

Palyginti dar neseniai išradėjai ir mokslo žmonės buvo deginami ant laužų ir šiaip persekiojami. Ne vienas iš jų, atidengęs naujus technikos žmonijos gerbūvio laimėjimus, turėjo bėgti net iš savo tėvynės dėl savųjų nepakenčiamų persekiojimų, dėl pavojų net gyvybei. Besiplečiąs mokslas ir išradingumas nešė šviesą ir gerbūvį žmonijos ateičiai. Fanatiški sluogsniai ir net viduramžių laikų viešpačiai šią šviesą dažnai sutikdavo nepalankiai, matydami pavojų savo skelbiamam "neklaidingumui" ir ne mokslu pagrįstų jų įsitikinimų skelbimui.

Pirminiai technikos keliai buvo sunkūs. Pradinis technikos vystymosi laikotarpis buvo labai ilgas. Tik XIX a. gale ir XX a. pradžioje technika padarė didelį pažangos šuolį, kada buvo prieita prie šiuometinio lygio. Dabar, kai jau žinome, jog gyvename ant besisukančio žemės kamuolio, kai fizikos bei gamtos mokslai jau nesvetimi, kiekvienas išradimas sutinkamas palankiai, be jokių pavojų išradėjams ir su nauda mums patiems.

Proistorinio žmogaus pirmųjų įrankių atsiradimą (maždaug prieš 50,000—100,000 metų) labai vaizdžiai aprašo chicagietis prof. R. J. Braidwood savo knygoje "Prehistoric Men", 1951 m. laidoje. Palyginkime to meto primityvius apyvokos įrankius su šių dienų. Šiandien visų naudojami paprasčiausi namų apyvokos įrankiai (peilis, rankinis grąžtas, oblius, adata ir kt.) tokie, kokie jie dabar yra, atsirado tik neseniai, palyginus su žila praeitimi, su žmogaus įrankių bei technikos ilgu amžių amžiais vystymosi laikotarpiu. Prof. R. J. Braidwood labai vaizdžiai palygina tą esantį laiko santykį tarp šių laikų ir žilos proistorinės gadynės. Remdamasis mokslo daviniais, jis sako, kad žmonių giminė žemėje gyvena pusę milijono metų. Jeigu įsivaizduotume šį pusės milijono metų žmonijos gyvavimo ūlaikotarpį kaip vieną parą (24 valandas), tai Jėzus Kristus būtų gimęs tik prieš 5 minutes ir 36 sekundes. Arba, lyginant žmonių generacijomis, visame žmonijos laikotarpyje buvę apie 25,000 generacijų (kartų). Mūsų Jungtinės Amerikos Valstybės gyvuoja mažiau negu 10 generacijų, tik prieš 25 žmonijos generacijas buvo Amerikos atradėjo Kolumbo laikai, Julius Ceazaris gyveno prieš 100 generacijų nuo šio laiko, Izraelio karalius Dovydas gyveno prieš 150 generacijų. Taigi, turint prof. R. J. B. palyginimus, pagalvokime patys, prieš kiek generacijų išrastas garvežys, automobilis, lėktuvas, centrinis šildymas, elektra, šaldytuvas, telefonas, radijo, televizija ir šiaip įvairios pramoninių gaminių mašinos?

Šiandien, naudodamiesi mokslo ir technikos praktiškais laimėjimais, net nė neprisimename tų sunkių pirminių technikos vystymosi kelių. Kai jau dabar turime patogius apyvokos ir šiaip gyvenimui reikalingus patogumus, retas kuris pagalvoja, kad tai yra ilgų amžių išdava per sunkų darbą, per kovas su nepalankiomis tų laikų aplinkybėmis. Šių laikų kasdieniniame gyvenime technika labai plačiai paplitus, pats gyvenimas yra, lyg, persisunkęs techniškumu. Jau ir naujieji technikos laimėjimai po truputį pradeda sietis su pačiu praktišku gyvenimu. Spauda kasdien užfiksuoja vis naujus gyvenimiškus atradimus bei patobulėjimus. O kiekvienas žmogus ieško vis naujų patogumų, naujų palengvinimų, laukdamas vis naujų praktiškų mokslo ir technikos laimėjimų.

AUTOMOBILISTAMS

— Vak. Vokietijoje, Frankfurto automobilių parodoje buvo demonstruojami specialūs auto vairuotojams akiniai, kurie pritaikyti prie žmogaus nervų — antakių judėjimo ir kurie laidais prijungti prie automobilio signalo. Pavojui esant, signalas rėkia pats savaime, nepaspausdus mygtuko. Mat, vairuotojui kelyje pastebėjus ką nors pavojingo, įtartino, instinktyviai jo antakiai pakeičia normalią padėtį ir automatiškai tuo per akinius paveikia signalą.

— Bene pats pirmasis įsitaisė 1951 m. modelio Cadillac automobilį su televizija tai Mr. William M. MacDonald, Chicagoje. TV antena įtaisyta automobilio užpakalyje, o pats TV aparatas yra Zenith firmos, 12½ colio skersmens. Pažymėtina, kad New Yorko valst. uždrausta TV priimtuvus įtaisinėti automobiliuose, matyt, dėl galimų nelaimių išvengimo.

— Europos didmiesčiuose pasirodė triračiai motociklai — taksi. Priekyje prie vairo yra sėdynė vairuotojui, o užpakalyje (ant paskutinės dviejų ratų ašies) yra suolas dviem keleiviams atsisėsti. Taksi keleiviai sėdi atsisukę nugara į vairuotoją. Šis triratis turi nedengto automobilio išvaizdą, yra ekonomiškas ir važiuoja iki 60 mylių per valandą.

CHICAGOS SUSISIEKIMAS

Miesto CTA susisiekimo įmonė iš anksčiau buvo užplanavusi įsigyti naujų moderniškų susisiekimo priemonių: motorinių autobusų — 1451, elektrinių autobusų — 560, tramvajų — 600, požeminių tramvajų — 204. Taigi, iš viso 2,815, iš kurių 2,200 jau pagaminta ir kasdien vis daugiau pradedama naudoti šių moderniškų susisiekimo priemonių Chicagos gatvėse. Šiuo laiku CTA susisiekimui naudoja 60% savo turimų priemonių, o 40% būna atsargoje.

— Po skaudžios katastrofos, susidūrus tramvajui su gazolino tanku, dabar tramvajų dešinėje (nuo šaligatvio) pusėje yra išimtos langų metalinės apsaugos, grotos.

KELIAUTOJAMS

Paprastai keliautojai turi daug vargo su savo vežamaisiais daiktais, lagaminais. Indian Orchard, Mass., viena firma gamina specialius guminius porinius ratukus, kurie pritaisomi prie lagamino vieno kampo, o atskira rankena pritaisoma prie kito įstrižojo kampo. Tokiu būdu, keliautojas lagaminą, užuot sunkiai nešęs, gali jį lengvai traukti, vežtis su savim. Šių ratukų forma tinka kiekvieno dydžio lagaminui. Jų kaina $5.00.

ŠEIMININKĖMS

— Pradėta gaminti mažo formato kilnojama skalbimo mašinėlė. Telpa iki 3 svarų rūbų. Ši elektrinė mašinėlė labai patogi naudoti, kas gyvena paskiruose kambariuose, apartmentuose. Skalbiniams išsiskalbus, mašinėlė pati automatiškai išsijungia.

— Kepant blynus ar žuvis, šeimininkės turi dažnai vartyti kepamą daiktą ant kito šono. Tai sudaro šiokių tokių nepatogumų. Willmette, Ill., viena firma gamina specialias 14 colių ilgumo šakutes. Tokia šakutė užtenka tik paimti kepamą daiktą ir paspausti atitinkamą spaustuką, vienu akimirksniu kepinys automatiškai apverčiamas.

— Šiltuose kraštuose, kur kaitri saulutė šildo ištisus metus, mėginama vartoti saulės virtuvės. Tai visai paprastas įtaisymas. Žinoma, ne kambaryje, bet lauke yra rėmuose įtaisytas gaubtas stiklas, reflektorius, lyg koks didelis bliūdas; o jo viršuje pakabintas puodas. Reflektorius, nuo savo didelio ploto saulės spindulius nukreipia į, palyginus, gana nedidelę puodo apačią. Taip pat, norint, galima šilimą reguliuoti, atitinkamai hustatatyti karštumą, kaip ir elektrinėse ar dujinėse ("gazinėse") virtuvėse.

ŽUVAUTOJAMS

Viena New Yorko firma gamina tokius peilius, kurie įmesti į vandenį neskęsta. Šie kišeniniai peiliai taikomi mėgėjams žuvauti, kad jie taip greit peilio nepamestų. Lenktinio peilio plieninė geležtis yra 4 solių ilgio, o jo kriaunys (rankena) yra iš neskęstančios korkinės medžiagos.

FOTO MĖGĖJAMS

Viena Kalifornijos foto aparatų gamybos įmonė pradėjo savo klientams aparatus siuntinėti su "popcornų" įpakavimu. "Popkornai", kaip žinote, yra saugi nedegama medžiaga ir svarbiausia ... valgomi.

ĮSIMYLĖJUSIEMS

Mes dažnai naudojamės "Coca Cola", kramtomosios gumos, saldainių ir kt. automatinių mašinų patarnavimais. Berlyne yra jau įrengti tokie automatai, kur įmetus pinigą, iškrenta tik ką nuskintų gėlių puokštė. Automate yra 10 puokščių rūšių. Ant automato vokiškai užrašyta "Frische Blumen", t. y. šviežios (tik ką nuskintos) gėlės. Šis automatas daug patarnauja įsimylėjusiems arba vedusiems vyrams, vėlai grįžtantiems namo pas savo žmoną.

SKRAIDANČIOS LĖKŠTĖS IR PUODAI

— "Skraidančios lėkštės" pasidarė pasakišku dalyku. Žmonių smalsumui patenkinti, jau pradėta leisti knygos ir filmos šia įdomia tema. Iš tas "lėkštės" mačiusių tik 4% tiki, kad jos būtų iš kito pasaulio, nors jau filmose rodoma ne tik sudūžusių "lėkščių" likučiai žemės ašigalyje, bet ir kito pasaulio žmonės — pabaisos.

— Konstruktorius G. Miller, Chicagoje, be jokios fantazijos, bet tik pasirėmęs aeronautiškais apskaičiavimais, suprojektavo (brėžiniuse) skraidančią "lėkštę" didmiesčio susisiekimui, panaudojant nusileidimui pastatų stogus ir gatvių aikšteles. Tai visai realus ir įvykdomas dalykas. Tokios "lėkštės", tikriau sakant — oro autobuso, skersmuo yra 65 pėdų, aukštis — 10.5 pėdos, svoris — apie 100,000 svarų. "Lėkštės" centre (viduryje) yra 3 skylės, kurių viduje įtaisyti helikopterių mechanizmai su 14 pėdų ilgio propeleriais. Briaunoje aplink visą lėkštę yra įrengtos vairuotojui ir keleiviams patalpos. Motorų galingumas— 7,200 HP (arklio jėgų). "Lėkštė" skris greičiu iki 175 mylių per val. Skrendant "lėkštė" bus į vieną pusę truputį pasvirusi.

— Paryžiuje tikros skraidančios lėkštės net pradėta viešai žmonėms demonstruoti didesnėse krautuvėse ir reklaminiuose languose. Ant stalo padėta metalinė lėkštė pati savaime nuo stalo pakyla į orą ir nusileidžia. Šis gudrus technikos "šposas" visus stebina, ir tuo sutraukiama daug žiūrovų. Įtaisymas yra toks: po stalu yra (publikai nematant) elektromagnetinis įrengimas, o kitame kambaryje yra magnetinio lauko reguliavimo įrengimai, kurių pagalba lėkštę galima kilnoti pagal reikalą nematomame magnetiniame lauke (ore). Taip pat lėkštė nuo elektromagnetinio veikimo būna įkaitusi. Smalsuolių įspūdžiui paryškinti, ant kabančios ore lėkštės iš viršaus paleidžiami (sumušami) žali kiaušiniai, kurie bematant iškepa. Tokiu būdu, ši skraidančioji lėkštė atstoja ir keptuvę. Be to, šiuo principu galima skraidinti ne tik lėkštes, bet ir puodus, kuriuose būtų galima išsivirti sau pietus.

Reikia tikėtis, kad toks lėkščių demonstravimas iš madingojo Paryžiaus persimes ir į kitus didmiesčius.

TELEVIZIJOS NAUJIENOS

— Vienas škotų inžinierius išrado tokį įrengimą, kur panaudojant mikroskopą ir televiją, galima ekrane stebėti net mikro-organizmus. Šis prietaisas didina 25,000 kartų.

— Europoje veikia 6 televizijos stotys. Vokietijoje taip pat praktikuojama užeigose viešai rodyti televizijos programas.

— Išrasta tokia antena, kurią galima naudoti tuo pačiu laiku 4 televizijos aparatams. Jie veikia be jokių trukdymų.

— Chicagoje, Bridgeporte lietuviai inžinieriai atidarė naują televizijos ir radio prekybos bei taisymo įmonę "Daina".

Paruošė G. Andriušaitis

NAUJIENOS-ACME Telephoto

Sovietų užsienių reikalų ministerio pavaduotojas Andrei Gromyko (su skrybėle ir švarku) Queen Elizabeth laivu atvyko į New Yorką, iš kur jis vyks į San Francisco ir dalyvaus taikos konferencijoje su Japonija.

Pagavo keičiant vogtus pinigus

E. Eaten, 23 m., ir jo žmona Wanda, abu iš Indianapolio, buvo suimti, kai jie keitė pinigus 1114 E. 63rd St. kontoroj. Įstaigos tarnautojas pastebėjo, kad $100 banknotas turi serijos numerį, kuris buvo praneštas esąs vogtas Indianapoly. Policija ieško ir daugiau į šią vagystę įsimaišiusių asmenų.

Balsavimo mašinų klaidos

Patikrinus pereitų metų lapkričio mėn. rinkimų balsų skaičiavimo mašinų atliktą darbą, terasta apsirikimų 392 balsais. Iš viso buvo per rinkimus vartojama 2,312 mašinų. Ir šios klaidos padarytos raštininkų, kurie apsiriko kopijuodami mašinų suskaičiuotas balsų sumas.

Darbininkai nenori streikuoti

758 unijos skyrius nutarė paskelbti streiką 24 Chicagos metalo apdirbimo fabrikuose, bet ketvirtadienį tik 2 fabrikai tepradėjo streiką.

Unijos 758 skyriaus vadas sako, jog streikas išsiplėsiąs visuose 24 fabrikuose, bet streiko pradžiai dar nesą nustatytos datos.

Šio streiko tikslas išplėsti į visą kraštą metalo fabrikų streiką, kuris suparaližavo strateginių medžiagų gamybą.

300 darbininkų, kurie pradėjo streiką Precision Scientific Co. fabrike 3739 Cortland St., antradienį, 2:30 val. pp., trečiadienį vėl grįžo į darbą.

Pasisako prieš politikierius

Kai kurie vietiniai angliškieji laikraščiai gana griežtai pasisako prieš politikierius, kurie leidžia klestėti gemblingui savo apylinkėse. Toks politikierius esąs ir 43 apylinkės miesto tarybos narys Bauler, kurio ribose neseniai rastas lenktynių lažybų rinkimo centras. Esą, nei policija nieko negalinti padaryti prieš gemblingą, jei jos rankos esančios varžomos panašių politikierių.

Dr. Joseph F. Meus, Opt.
Val.: 10:00 ryto iki 6:00 vakaro
Pirm. ir ketvirt. 10:00 iki 9:00 vak.
3982 Archer Ave. LAfayette 3-4151

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 5 — 9 vakarais, išskiriant trečiadienius.
Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak.
Šaukite: YArds 7-7381.

YArds 7-3526, Res. RIvers 7-0057
Dr. G. J. Bylaitis
VIDAUS IR NERVŲ LIGŲ GYDYTOJAS
Dr. J. G. Valaitis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
prie California Ave.
VAL.: kasd. 6—9 pm, šešt. 1—6 pm

CERMAK ROAD
Dantų Laboratorija
DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1—4 VALANDŲ LAIKOTARPYJE
Individualių dirbtinų dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinus dantis, protezus. Priima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadenį nuo 9 iki 1 valandos.
OLympic 2-3740
4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

CONRAD Photo Studio

(lietuvis fotografas)
Specialybė vestuvės.
$15.00 vertės dovana jaunavedžiams, atnešus šį garsinimą.
414 W. 63 ST.
Telefonai:
ENg. 4-5840
ENg. 4-5883

BIGANE & SONS
ANGLYS IR ALYVA
3596 Archer Avenue
LAfayette 3-0600

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGMENŲ
SIDABRINIŲ ĮNDŲ
SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ
RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ
IR KT. PREKIŲ
John A. Kass
Laikrodžiai Pataisomi Specialistė
Duodama 1 metų Garantija
Lengvais Išsimokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE Co.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Garsinkitės 'N-nose'

TAUTIEČIAI! LANKYKITE SAVĄ LIETUVIŠKĄ GĖRIMŲ PARDUOTUVĘ!
STEPHENS LIQUORS
4134-36 Archer Av.
(Kampas Francisco Gatvės)
CHICAGO 32, ILLINOIS
★
JŪSŲ UŽSAKYMAI PRISTATOMI Į NAMUS VELTUI!
Prašome užeiti arba telefonuoti:
LAfayette 3-1933

K. STEPONAVIČIUS, Sav.

IMPORTUOTAS COGNAC — BRANDY

MARTELL—Prancūziškas 5th 6.25
HENNESSY—Prancūziškas 5th 6.25
BISQUIT—Prancūziškas 5th 6.25
ASBACH URALT—Vokišk. 5th 6.50
ARMAGNAC—20 m. sena 5th 4.95
COIRVOISIER—Napoleoniškas 5th 6.50

IMPORTUOTAS LIKERIS

D.O.M. BENEDICTINE 5th 7.25
VIELLE CURE (senas vienuolis) 5TH 6.25
CHARTREUSE (geltonas) 5TH 7.95
CHARTREUSE (žalias) 110°) 5TH 8.95
JUODŲ AVIEČIŲ (prancūziškas) 5TH 3.95
COINTREAU 5TH 4.75
ALCOHOL 190°, grynas spiritas, ruginė 5th $4.95

IMPORTUOTAS ALUS

WURZBURGER (Bavarijos) dėžė 24 but. $8.25
HACKERBRAU (Muenchen) Juodas alus 8.25
WIENER BRAU (Austrijos) dėžė 24 buteliai 8.50
VIETINIS ALUS ..... nuo $2.50 dėžė 24 buteliai

IMPORTUOTAS VYNAS
BORDEAUX — PRANCŪZIJOS 5th $1.00
KIJAFA — VYŠNIŲ — DANIJOS 5th 2.50
CINCANO — VERMUTH — ITALIJOS 5th 2.00
DOURO PORT, 20 m. senumo, PORTUGALIJOS 5th 2.00
VIETINIS VYNAS NUO 69c 5th

SEE IT DEMONSTRATED
AT TRAFICANTE BROS.
Sunbeam
STEAM OR DRY
IRONMASTER
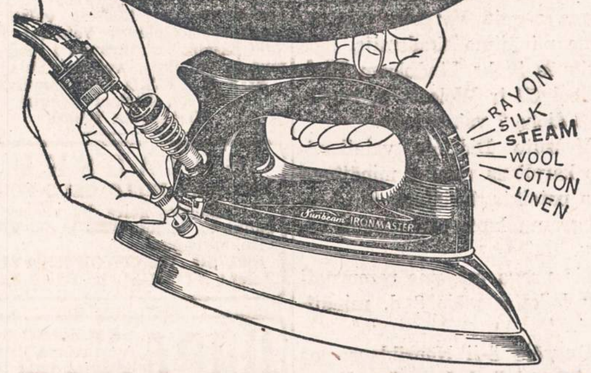

PLUG-IN for STEAM
just as you do for current
No Water Tank to Push Around—Weighs the Same—STEAM or DRY—2¾ lbs.

HOT in 30 seconds
The entirely new easy way to steam iron! The water for steam is supplied from your bottle of distilled water, outside the iron—and becomes steam the instant it enters the iron. No water weight to lift. You simply plug it in for steam, just as you do the current. No filling or emptying required. You can switch from steam to dry ironing, and back again, by simply turning the water control. All the marvelous advantages of the regular Sunbeam Ironmaster—plus STEAM, with no additional size or weight.
TRAFICANTE BROS.
2301 West Taylor Street TAylor 9-9100

Daugiausia apie Kanadą, Lietuvą ir viso pasaulio lietuvius rašo bendruomeninė
"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"
išeinanti kas savaitę 10 puslapių, redaguojama Lietuvos laikraščių pavyzdžiu.
DĖMESIO: Nuo liepos 26 dienos "NL" spausdina istorinį Ministerio K. Škirpos rašinį "Sukiliminės vyriausybės genezė", kuriame vaizduojami tragingieji Lietuvos įvykiai.
KAINA: Kanadoje $5, visoje Amerikoje $5,5, kitur $6.
ADRESAS:
7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, Canada

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

K. R. Jurgėlai iš Informacijos Centro pasitraukus

Nuo pat Amerikos Lietuvių Informacijos Centro įsteigimo, t. y., daugiau kaip per 7 metus, šiai ALT įstaigai vadovavęs adv. Kostas R. Jurgėla nuo š. m. rugpiūčio mėn. 20 d. perėjo dirbti į Valstybės Departamento žinioje esančią "Voice of America" įstaigą, kur jis paskirtas lietuviškų radijo programų vedėju. Iki Informacijos Centro personalo klausimas bus galutinai išspręstas, ilgametei Informacijos Centro tarnautojai p. M. Kižytei pavesta eiti vedėjo pareigas.

Savo atsistatydinimo laiške K. R. Jurgėla dėkoja ALT Vykdomajam Komitetui už pasitikėjimą ir draugišką kooperavimą, kuris kitataučių esąs vertinamas kiap pavyzdys kitiems. ALT Vykd. Komitetas, formaliai priimdamas K. R. Jurgėlos atsistatydinimą, iš savo pusės išreiškė padėką už ištisus septynerius metus darnumo ir lojalumo dvasioje trukusį bendradarbiavimą ir palinkėjo naujose pareigose geriausio pasisekimo.

Laukiama svečių iš Collinsville

Ziono lietuvių liuteronių choras šiais mteais birželio 3 d. buvo nuvykęs į Collinsville, apie 300 mylių nuo Chicagos. Jis ten giedojo pamaldose. Popiet buvo atlikta atskira programa. Taip užsimezgė artimesni ryšiai tarp Chicagos ir Jeruzalės vardo parapijos choro ir esamo jaunimo Collinsville.

Dabar Collinsville choras atvyksta į Chicagą rugsėjo 1 d. Sekmadienį, rugsėjo 2 d. svečių choras giedos lietuvių pamaldose Ziono bažnyčioje, 2225 W. Cermak Road. Po to įvyks bendri pietūs. Vietos parapijos jaunieji atliks atskirą programą. Bus suvaidintas scenos veikalas. Programai paruošti dirba broliai Mieliuliai; jų yra penki, visi jauni ir visi veiklūs. Vienas yra menininkas, kitas muzikas, kitas organizatorius.

Ziono parapijos choras, vedamas mokytojo Martyno Lacyčio, dabar padarė atostogų pertrauką ir greit vėl pradės savo darbą. Collinsville choras, vedamas A. Paulikaičio, dažnai atlieka giedojimų programas bažnyčioje ir lietuvių parengimuose. Pats choras įneša daug gyvumo į vietos bažnytinį ir visuomeninį gyvenimą. Tad mielai laukiama svečių iš Collinsville.

Prietelis

Skaudžiai nukentėjo Galkiai

Grįždami iš Floridos buvo sužeisti automobilio nelaimėj

Netoli Oliver (Ill.) skaudžiai nukentėjo automobilio nelaimėje p. Charles Galkus ir jo žmona Rose. Jie važiavo State Route 1 keliu. Jų automobilis nušoko nuo kelio ir atsidūrė griovy. Nelaimė įvyko kaip tik toje vietoje, kur visai neseniai užsimušė vienas automobilistas. Dalykas tokis, kad toje vietoje kelias nėra tinkamai sutvarkytas, todėl ten nuolat įvyksta nelaimių.

P-nia Galkus labai skaudžiai nukentėjo: jos kairiosios kojos kaulas sulaužytas; dešinioji koja taip pat sužeista. Pirmoji pagalba jai buvo suteikta Paris (Ill.) ligoninėje.

Skaudžiai užgautas buvo ir p. Galkus: jo veidas sužeistas, rankos ir pečiai sutrenkti ir apdraskyti.

Ponai Galkus gyvena Chicagoje, būtent 5649 S. Aberdeen av. Jie grįžo iš Floridos, kai nelaimė juos ištiko.

"Afidevito belaukiant"

Žemaičių Kultūros Klubo mėnesinis susirinkimas įvyko rugpiūčio 15 d. Hollywoodo svetainėje, 2417 W. 43rd St. Narių atsilankė daug ir visi rimtai svarstė klubo reikalus. Į klubą įstojo 2 jaunuoliai, būtent, Juozas Vareika ir Albinas Valantinas. Pirmininkas pranešė, kad yra miręs klubo narys Petras Kaitis. Nariai,-ės pagerbė jį atsistojimu.

Toliau eita prie komisijų raportų. Paskutinio pikniko komisija (A. Lukošius, Mr. ir Mrs. Pudzeveliai ir Mr. ir Mrs. Miliūnai) įteikė raštišką raportą, kad piknikas, kuris įvyko rugpiūčio 12 d., gerai nusisekė, nes pelno liko $185.76. Ačiū komisijai. Ačiū darbininkams ir ačiū visuomenei už gausų atsilankymą.

Metinio parengimo komisija pranešė, kad jau yra daroma sutartis su viena artistų grupe, kuri apsiima mūsų parengime suvaidinti 5 veiksmų farsą "Afidevito belaukiant". Susirinkimas komisiją įgaliojo tęsti derybas ir pareiškė pasitikėjimą, kad jie padarys sutartį geriausiomis klubui sąlygomis. Į komisiją įeina 3 gabūs ir patyrę veikėjai (Antanas Lukošius, Adela Burba ir Alfonsas Masiulis). Šiuos žodžius rašydamas, gavau pranešimą, kad sutartis jau yra sudaryta ir minėtasis veikalas bus statomas gruodžio 2 d. Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St.

Pirm. **Steponas Narkis**

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Pietų Korėjos gyventojai vėl bėga iš šiaurės dalies. Kadangi paliaubų derybos kaip ir nutruko, tai jie bijosi, kad karo veiksmai atsinaujins ir raudonieji pradės naują ofenzyvą.

Kaip ramiai baigti senatvę?

Aišku, palikti miestą ir visą triukšmą. Jau seniai mūsų žmonės praktikuoja žemdirbystę. Tai senas įpratimas: ūkis, ramus gyvenimas buvo įprastas senojoj tėvynėj Lietuvoj. Čia nauja šalis, viskas kitaip tvarkoma.

Kai kurie naujokai, pasitikėdami savo spėkomis, lindo miškan, rovė kelmus, rito akmenis, lipdėsi gūžtą. Sunkios neįprastos aplinkybės daug kam pakirto jėgas, ir teko vargingai baigti savo dienas, nepasiekus tikslo. Tiesa, kai kam pavyko įsikurti ir mieste. Jų nei su pyragu neišprašyti.

Šiandien visai kas kita: ūkis sutvarkytas, namai įrengti nei kiek ne prasčiau kaip mieste. Suprantama, už tą visą reikia mokėti. Ne taip, kaip seniau: žemė, kelmynas, akmenynė, sykiu ir gyvatynas — veltui.

Dabar dirbantieji, sulaukę senatvės, gauna pensiją. Aišku, senatvėj prašmatnybių negali varinėti. Todėl visi eina iš miesto, perkasi sklypą žemės, namus palei savo išgalę ir ramiai baigia senatvę.

Farmos pardavimui skelbiamos laikraščiuose ir šiaip įstaigose. Štai šiomis dienomis šiame laikrašty buvo skelbimas, kad esanti farma Indianos valstybėj, tik 65 mylios nuo Chicagos, prie didelio kelio 53. Parduodama ne spekuliacijai, dėl savininkų senatvės. Pirkėjas tojau gali užimti ir gyventi. Viskas įrengta, transportacija, miesto busas, 53 kelias, už miestuko Demott 3 ir pusė mylios. Plačiau paaiškins savininkas P. Davis, R. R. 2, Wheatfield, Ind.

D.

Ir apie "Vilnies" abazo pikniką

Buvo įdomu pamatyti, kaip šiais laikais jaučiaci mūsų raudonieji iš "Vilnies" abazo, kurie praeitą sekmadienį suruošė Liberty sode pikniką. Todėl keli ir užsukom ten pasidairyti, ar dar daug mūsų senųjų lietuvių duodasi už nosies vedžiojami ir kvailinami stalinbernių.

Teko pastebėti, kad tie vilnininkai ne be taip smarkūs ir drąsūs. Jau vengia dėvėti raudonus kaklaraiščius savo parengime, kaip tai seniau buvo įprasta. Ir pats piknikas jau sumažėjęs bent per pusę, palyginus su tuo, koks būdavo prieš keletą metų. Programos visai nebuvo. O per mikrofoną (mike) tik maldavo aukų. Paskelbė, kad atsiradę, kurie aukoję 5, 10 dol. Vienas net $25 davė. Tai Felix Gelbutas. Pranešėjas padėkojo jam už tą sumą ir pridėjo, kad tai esąs jų drąsuolis, kad nesisarmatijąs pasirodyti su tokia auka. Taigi, kiti jau nedrįsta viešai pasirodyti.

Pranešėjas dar pridūrė, kad auka duota gerai intencijai — frontui sustiprinti. Tik nepasakė, kokiam frontui. Tur būt, Stalino frontui, kad greičiau ir daugiau mūsų tautiečių išvežtų į Sibirą ir išžudytų, jų skaičiuje, gal ir dosniojo aukotojo gimines. Vadinasi, drąsuolis ir už tų žmonių žudymą budeliams užmokėjo. Aš, tai visai nesuprantu, kaip dar tokių lietuvių "drąsuolių" atsiranda.

Pats "gaspadorius" Prūseika trumpai padrąsino savuosius laikytis vienybės, nenusigąsti ir toliau veikti sena tvarka. Tik, deja, nepasakė, kuriam tikslui veikti. Drąsina kitus, o pats privengia.

Piknike buvo keletas juodukų, kurie kartu su baltaisiais dalijo propagandines knygutes (lietuvių ir anglų kalbomis), girdi, tai Voice For Freedom. Įdomu, kokios laisvės jie ieško gyvendami laisvoje Dėdės Samo žemėje. Tur būt, tokios, į kurią ir teismo varomi patys nenori vykti, net jei kiti siūlo jiems ir kelionę apmokėti.

Ten buvęs

SLA 196 kuopos veikimas

SLA 196 kuopa yra vad. naujakurių kuopa, kuri įsikūrė tik prieš metus. Bet ji narių skaičiumi vis auga, ir iki metų galo tikimės turėti apie porą šimtų narių, o gal ir daugiau.

Kuopa rugsėjo 2 d., ateinantį sekmadienį, 7:30 v. v. rengia šaunų pasilinksminimo vakarą Tremtinių Namuose, 2244 W. 23 Place, kur grieš B. Pakšto kapela. P-lė E. Mikužiūtė pateiks trumpą pranešimą apie SLA.

SLA 196 kuopa savo susirinkimus šaukia kiekvieno mėnesio antrąjį sekmadienį 2:30 v. pp. Hollywoodo svetainėj, 2417 W. 43rd St. Ateinantis susirinkimas bus rugs. 9 d. Po susirinkimo bus ir šokiai. Norintieji įstoti į kuopą nariais prašomi atvykti.

SLA Narys

Minės Vytauto vainikavimą

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga rengia Vytauto vainikavimo minėjimo akademiją. Šios iškilmės įvyks Lindbloom High School 62 ir Wolcott g. rugsėjo 8 dieną 7 val. vakare.

Vytauto Didžiojo vainikavimo karaliaus vainiku minėjimui bus pateikta turininga ir įdomi programa, kurią paskelbsime vėliau.

Šia proga prašome rezervuoti sau laiką rugsėjo 8 d. minėjimui.

Rugsėjo 8-ji Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo švenčiama taip pat iškilmingai, kaip Vasario 16-ji. Rugsėjo 8-ji mums priminė praeities didybę ir garbę.

V. Š.

Blynas be grietinės

Šeštadienį, rugp. 25 d., "Draugo" moterų skyrius be špinatų sriubos recepto pateikė ir politinį blyną: — Argentinos prezidento žmona Ieva savo socialine programa užkariavusi liaudies pasitikėjimą... Atseit, už tai darbininkų unijų federacija viešai pareiškusi remsianti Peroną prezidento, o jo žmoną Evitą viceprezidento pareigoms.

Svetimų dievų nevisada reikia ieškoti. Bereikalo panelė Redaktorė apie Peronų komediją graibstė žinias iš svetimų šaltinių. Tiesai pažinti jai būtų pakakę atsiversti dieną prieš tai išspausdintą "Draugo" redaktoriaus straipsnį ir būtų sužinojusi, jog Ievutė su savo vyru yra uzurpavę žmonių teises laisvai rinkti kandidatus į valdžios vietas ir kad ne socialine programa, bet militarinėm ir policinėm priemonėm Argentinos darbininkų unijos įkinkytos į Peronų rinkimų komediją.

Brauktukas

TARSIS MOKYTOJAI IR TĖVAI

Š. m. rugsėjo 2 d., sekmadienį, 15 val. kviečiamas Illinojaus Lietuvių Mokytojų Sąjungos susirinkimas svarbiems Vaikų Teatro ir kitiems lituanistinio švietimo reikalams aptarti.

Į susirinkimą kviečiami ir visų Chicagos kolonijų tėvų komitetai ar jų atstovai. Susirinkimas bus Tremtinių Namuose, 2244 W. 23 Pl.

ILMS Valdyba

PRAKALBOS!

Įvyks septintadienį, rugsėjo 2 dieną, 3 val. po pietų, svetainėje C. S. P. S., 4758 S. Honore St. Kalbės J. R. Muzikant, iš New Yorko. Jo tema bus: **"Nepajudinamoji Karalystė".**

Tiesiog iš Biblijos, amžinojo Tiesos šaltinio, bus įrodyta, kas, kada, kaip ir kur įsteigs tokią karalystę, kuri pasiliks per amžius ir kurioje visos žemės tautos bus palaimintos ir gaus amžinąjį gyvenimą, laimę, laisvę, sveikatą, gerovę, ramybę ir tikrą saugumą.

Rodos lyg negirdėti ir netikėtini dalykai. Vienok šioje paskaitoje bus aiškiai ir galutinai priparodyta, kad tai buvo visų šventųjų senovės pranašų ir paties Išganytojo nuolatinė tema.

Atsilankyk į šias įdomias prakalbas sekmadienį 3 valandą. Pribūk laiku, nes išgirsi palinksminančių ir savo gyvenimui naudingų dalykų. Kviečiami visi protaujantys vyrai ir moterys, ypatingai tie, kurie ieško teisybės ir tiesos ir nori pažinti savo Sutvertoją ir Jo meilingus nutarimus savo sutvėrimų naudai. Nepraleisk šios progos.

Įžanga veltui. Rinkliavos nebus.

Konvencija

Trijų dienų prasidės subatoj, rugsėjo 1 d., 2:30 val. po pietų. Nedėlioj ir panedėlyje, rugs. 2 ir 3 d., pradžia 9:30 ryto iki 5:30 vakaro.

Svetainėje 4758 S. Honore St. bus daug kalbėtojų iš kitų miestų, kalbės įvairiose temose iš šv. Rašto. Tiesą mylintiems žmonėms bus gera proga išgirsti Dievo žodį.

Rengia ir kviečia atsilankyti visus Šv. Rašto Tyrinėtojai.

Juozapas Kičas
gyv. 2309 N. Springfield Ave.
Tel.: ALbany 2-1522

Mirė 1951 m. rugp. 29 dieną, 7:00 val. ryto, sulaukęs 67 m. amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Marijampolės apskr. ir parapijoje, Skriaudučių kaime.

Amerikoje išgyveno 48 m.

Paliko nuliūdę: pusbrolis Juozas Kičas ir jo šeima., gyv. Pentwater, Mich.; pusbrolio vaikai: Peter ir žmona Aldona; Aldona ir jos vyras Francis McGinley.

Laidotuvėmis rūpinasi Petronėlė Kičienė. Prašo nesiųsti gėlių.

Priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai ir Morning Star Kl.

Kūnas pašarvotas 3337 West North Ave. koplyčioje.

Šeštadienį, rugsėjo 1 dieną, 1:30 val. po pietų bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Juozapo Kičo giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Pusbrolis ir Giminės.

Laidotuvių direkt. Lachawicz ir Sūnus. Tel. VIrginia 7-6672.

FELIX PETRAVIČIUS
315 Kensington Ave.

Mirė 1951 m. rugp. 29 dieną, 8:00 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Telšių apskr., Luokės parapijoje, Baltininkų kaime.

Amerikoje išgyveno 44 m.

Paliko nuliūdę: sesers sūnus Charles Gustis; švogeris Kazimieras Gustis; dvi pusseserės: Barbora Kniezelienė, Ona Gaižauskienė ir jų šeimos; pusbrolis Kurzas ir jo šeima; giminė Antanas Ramanauskas ir jo šeima; Lietuvoje liko brolis Pranciškus, sesuo Petronelė Servienė ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai.

Kūnas pašarvotas L. Bukausko koplyčioje, 10821 S. Michigan Avenue.

Šeštadienį, rugs. 1 d., 9:45 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Visų Šventų parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Felix Petravičiaus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Sesers Sūnus, Švogeris ir kiti Giminės.

Laid. direkt. L. Bukauskas. Tel. PUllman 5-9661.

LIUDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. — Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 — Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime koplyčią arčiau jusų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 — CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas BIshop 7-9719
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ ★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET — Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET — Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE — 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. — Phone PUllman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. — Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET — Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. — Tel. OLympic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. — Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. — Tel. YArds 7-1138-1139

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3.5870

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplycią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

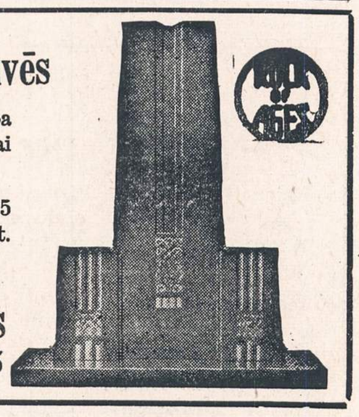

Rusų išeivija ir pavergtos tautos

Miunchene (Vokietijoj) š. m. liepos mėn. 18 - 23 d. įvyko rusų išeivijos dviejų organizacijų konferencija: Sąjungos Kovai už Išlaisvinimą Rusijos Tautų ir Lygos Kovai už žmonių Laisves. Šios konferencijos pagrindinis tikslas buvo kova su Stalino tiranija.

Tenka pasakyti, kad ten buvo atsistota ant gana sveikų pamatų, nes buvo padaryta išvada, kad sėkmingai kovai su bolševikų tiranija yra būtinas teisingas išsprendimas įvairių Rusijos tautų klausimo. Ryšium su tuo buvo paskelbta deklaracija, kuri verta didelio dėmesio. Toje deklaracijoje nurodoma, kad būsimosios Rusijos santvarkos forma turės būti laisvų ir lygiateisių tautų sąjunga federatyvinės demokratinės respublikos formoje.

Sudarant tokią Federatyvinę Demokratinę Respubliką, būtų duota kiekvienai tautai laisvai apsispręsti, ar ji nori įeiti į Fed. Dem. Respublikos sąstatą, ar nori atsiskirti ir gyventi savitą savarankišką gyvenimą, sudarydama savo atskirą nepriklausomą valstybę. Toks apsisprendimas turėtų būti padarytas kiekvienos tautos teritorijoje plebiscito formoje Tautų Sąjungos priežiūroje.

Įsidėmėtina, kad toje deklaracijoje pabrėžta, kad šie konferencijos nutarimai neliečia suvereninių valstybių, kurios buvo Stalino pagrobtos 1939-1940 m. pagal susitarimą su Hitleriu. (Tatai turima galvoje Pabaltės valstybes).

Prie šios deklaracijos prisijungė taip pat Išlaisvinimo Sąjudžio Karių Sąjunga. Panašius principus paskelbė savo atsišaukime ir Rusijos Žmonių Sąjudis (liaudininkai).

Susidarius gana palankioms sąlygoms sąjudžiui prieš Stalino tiraniją plėsti, Amerikos Komiteto Išlaisvinimui Rusijos Tautų iniciatyva rugpiūčio mėn. 17-20 d. š. m. buvo sukviestas Stutgarte (Vokietijoj) rusų demokratinių politinių organizacijų, turinčių tikslą nuversti Stalino diktatūrą, pasitarimas, kuriame dalyvavo šios organizacijos: Lyga Kovai už Žmonių Laisvę; Tautinė Darbo Sąjunga; Rusijos Žmonių Sąjudis (Kerenskio); Sąjunga Kovai už Išlaisvinimą Rusijos Tautų ir Sąjunga Kovai už Rusijos Laisvę.

Ukrainiečių Organizacija, kurioje priskaitoma apie 2 mil. narių, kviečiama nerado reikalo dalyvauti, kadangi tuo ukrainiečiai buvo laikomi kaipo viena Rusijos tautų, o tuo tarpu ukrainiečiai jau dabar laiko save nepriklausomais nuo Rusijos be jokio plebiscito.

Aukščiau paminėtos rusų organizacijos dėl išlaisvinimo Rusijos tautų bei žmonių sudarė Centrą — Tarybą, kuri derintų visų tų organizacijų veiklą.

Sudarytoji Taryba savo politinės platformos dar neišdirbo ir nepaskelbė, bet tenka manyti, kad neužilgo paskelbs. Kartu tenka manyti, kad Rusijos tautų apsisprendimo teisė bus kertinis akmuo josios politinės platformos.

Taigi atrodė, kad rusų demokratija bando atsistoti ant visai sveikų ir tvirtų pagrindų, bet... Visa nelaimė, kad gyvenime yra tas nelaimingas "bet". Aš niekur negirdėjau minint, kaip apsispręs tautos tose respublikose arba teritorijose, iš kurių Stalinas ištrėmė didesnę dalį jos gyventojų arba net ištisai visą tautą, o į jų vietas atsiuntė kitus. Taigi pirm negu leisti tautoms apsispręsti turėtų būti tos tautos, t. y. išlikusieji gyvi tos ar kitos tautos nariai grąžinti į savąsias tėviškes, o Stalino atėjūnai grąžinti į savąsias. Rusų demokratai neturėtų pamiršti šios rėkiančios neteisybės.

—Vidmontas

TURIU gerų rašomųjų mašinėlių su lietuviškai ir angliškai raidynu suaugusiems ir mokiniams. Gausite geromis sąlygomis. Prašau įsitikinti.

J. KARVELIS
4434 So. Fairfield Ave.
CHICAGO 32, ILL.
Tel.: FRontier 6-3387

Mes įvesime GUN TYPE, pilną alyvos CONVERSION BURNER vietoj jūsų dabartinio furnaso, TAIP PIGIAI, KAIP
$349.00 SU VISKUO
ĮSKAITANT 275 GALIONŲ ALYVOS TANKĄ
LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI — GARANTUOTA FHA RATA.
Telefonas REpublic 7-9308
STA-BOL HEATING CO.
2011 West 69th Street
CHICAGO 36, ILL.

NEMUNE gauti naujausi leidiniai

Dr. Gaidamavičius. **Išblokštasis žmogus**	$2.00
Ramonas. **Dulkės raudonam saulėleidy**	$3.00
M. Gudelis. **Lietuviai gynė savo miškus**	$2.00
Dr. J. Balys. **Lietuviškos pasakos**	$2.50
A. Maceina. **Jobo drama**	$2.50
A. Maceina. **Didysis Inkvizitorius**	$2.00
L. Z. Ledėnas. **Minijonas** (poema)	$1.00
PELĖDA metams 4.00 dol., pusei metų	$2.50
GENOCIDO VOKAI, 2 spal., 12 št. 25c., 5 spal., 12 št.	$1.00

Didelis pasirinkimas knygų ir gaidų, išleistų Amerikoje ir kitose valst.
Užsakymus adresuokite: **LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS**
3143 SO. HALSTED ST., Telef. VIctory 2-3314 CHICAGO 8, ILL.

DVI ĮDOMIAUSIOS KNYGOS

ŠIRDIES RŪMAI — visai nepaprastas naujas romanas, kuriame aprašoma viena Amerikos lietuvių šeima, ypač jų duktė, kuri vaikščioja su savo gydytoju širdies rūmuose . . . ir kas toliau atsitinka, skaitytojas pats ras, romaną skaitydamas. Knyga turi 450 puslapių, iliustruota, labai gražiai išleista, o jos kaina tik 4 doleriai. Persiuntimo išlaidas apmokame.

ŠLIUPTARNIAI — pirmutinė tokia teisinga, atvira, įdomi ir stambi knyga apie Amerikos lietuvių **tautinį** ir **kultūrinį atgimimą**, apie jų **sunkumus, vargus, kančias** ir **kovas** dėl **lietuvybės** ir geresnio, šviesesnio rytojaus. Knyga turi 652 puslapius, iliustruota, labai gražiai išleista, jos kaina tik 3 doleriai! Persiuntimo išlaidas apmokame.

ABIDVI knygos sykiu tik už 6 dolerius!
Rašykite:
DR. ALG. MARGERIS, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER 46 METUS
LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F.S.L.I.C.

Sulaikytas apšaudęs apiplėšusius

Sužeidęs jaunuolius Ch. Vaiciulį, 16 m., Dunigan, 18 m., sulaikytas F. Foster, 43 m., 7621 So. Morgan. Jis juos pašovė, kai jaunuoliai gatvėtaky ieškojo piniginės, kurią jie buvo ten numetę, atėmę iš Mrs. Benson, 7651 S. Morgan. Foster, taip pat apiplėšime dalyvavęs 18 m. jaunuolis Lamaster turės stoti į teismą. Kai sugis, bus tieson šaukiami ir sužeistieji jaunuoliai.

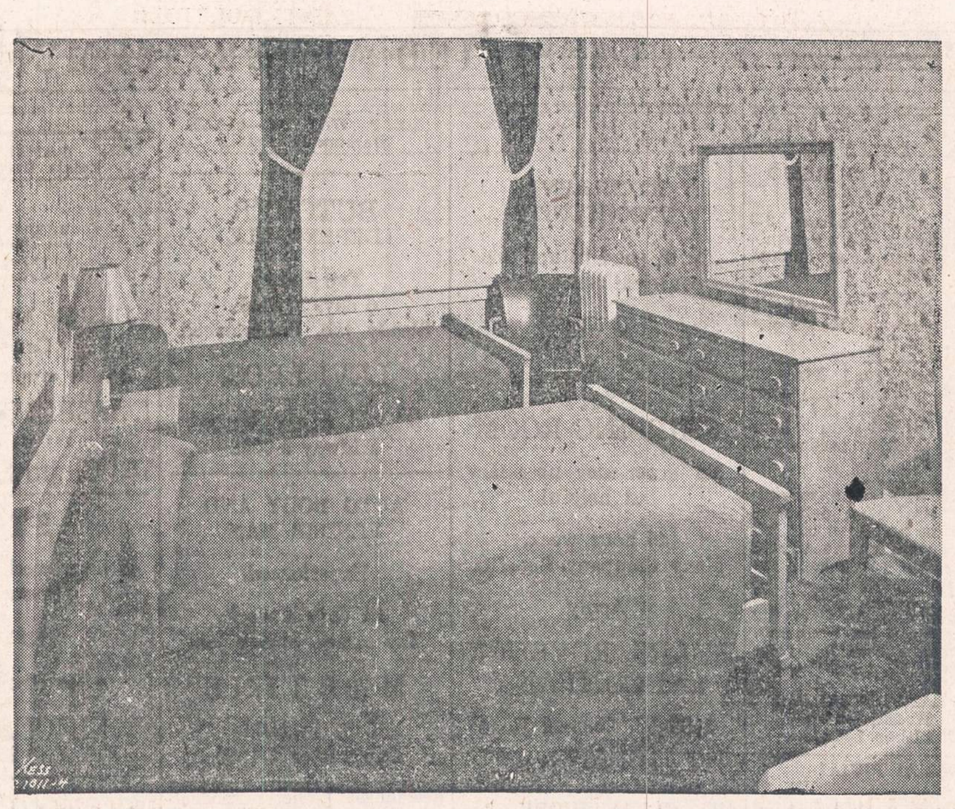

SLA VASARNAMIS. Kambarys su dviem lovom naujai įkurtame Amerikos Lietuvių Susivienijimo name prie pat jūrų maudynių Atlantic City, N. J. Vasarnamis skiriamas Susivienijimo nariams, jų šeimoms ir draugams, kurie norėtų nebrangiai paatostogauti pajūryje, ar pasimaudyti trumpesniu laiku.

Kas iš tikro darosi už geležinės uždangos?

Be didžiųjų spaudos organų, į šį klausimą duoti atsakymą stengiasi taip pat visa eilė vokiečių, lenkų ir ukrainiečių laikraščių. "Ost-West-Kurrier", plačiai perdavęs JAV užs. reik. ministerijos paskelbtą ofic. komunikatą apie Lietuvą ir savo No. 28 plačiai apžvelgęs partizanų kovas Lietuvoje, No. 30 pažymi, jog tikras dalykas, kad tiek Pabaltijo valstybėse, ypač Lietuvoj, tiek Čekoslovakijoj ir Vengrijoj jau visu smarkumu reiškiasi protestas prieš darbo žmonių gerovės pablogėjimą. Nepasitenkinimas Sovietais didėja už visos gelež. uždangos, o pasyvus pasipriešinimas visame Pabaltijy įgauna vis aštresnes formas. Latvijoj, Lenkijoj ir Čekoslovakijoj kom. partija įsakė imtis drastiškų priemonių prieš visus "nerimo kėlėjus". Vengrijoj ir Rumunijoj Jugoslavijos pasienis brutališkiausiai "išvalomas nuo nepatikimų elementų". Rumunijoj Banato provinciją užima Sovietų kariai. Visose satelitinėse valstybėse armija ir policija paskubintu tempu pervedama tiesioginei Sovietų karių vadovybei.

Laikraštis ypač daug dėmesio skiria prieš Rokosowskį Varšuvoj įvykdytam atentatui. Jugoslavai yra apie jį gavę visai tikslių žinių, kurios yra visai priešingos Varšuvos spaudos tvirtinimams, kad Rokosowskis po to, kai prieš jį buvęs įvykdytas tariamasis atentatas, dalyvavo net pokylyje. Tačiau jugoslavai tvirtina, kad keliems čekams ir lenkams pavyko Varšuvoje prasiskverbti į Belvederio rūmus, kur jie surišo sargą, o paskum pro durų plyšį paleido į Rokosowskio pirmininkaujamą konferenciją visą eilį šūvių. Du štabo karininkai buvo nušauti vietoj, o pats Rokosowskis sužeistas į plaučius. Tačiau šiems atentatininkams pavykę pasprukti nepagautiems. Tada jų medžioklė buvo pradėta visoj Lenkijoj ir Čekoslovakijoj. Pragoj buvo suimtas kom. partijos sekr. Jantokas, į Varšuvą pasiųstas MVD gen. Wazkinas, kuris tuoj ėmėsi valyti lenkų kariuomenę. Pirmąja jo auka krito armijos personal. skyriaus vedėjas Zikzowskis. Be marš. Rokosowskio, dabar lenkų armijai vadovauja rusų gen. Paplowskis, aviacijai — Romeyko, o galiausiai ir lenkų karo laivyno vadas adm. Vl. Šteyris pakeistas Sovietų kontradm. Szelagowskiu. Taip pat susovietinami ir puskarininkiai. Sov. nori per vad. "iš darbo žmonių kilusių karininkų" akademijas išsiauginti 15,000 tos rūšies "karininkų", kurie su laiku turės pakeisti visus likusius senuosius lenkų karininkus. Šiuo metu lenkų armija yra viena iš stipriausių visuose sat. kraštuose ir turi 500,000 karių, o karo metu dar gali būti padidinta 700,000. (Elta)

Sovietų "niet" Chicagoj

Sovietų užsienio reikalų komisaro pavaduotojas A. Gromyko ketvirtadienį pravažiavo pro Chicagą. Jis su 39 savo palydovais vyksta į San Francisco Japonijos taikos konferenciją.

Speciali policijos apsauga saugojo šį sovietų pareigūną.

Šis 42 metų amžiaus Kremliaus vyras yra tarptautinėse konferencijose pasakęs daugiau kartų "ne" negu kada nors kitas diplomatas. JT saugumo taryboje iš pirmųjų Sovietų Rusijos 26 veto Gromyko vienas pavartojo 25.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Bus daugiau policijos

Nuo metų pradžios ketinama padidinti policijos kapitonų skaičių. Būsią paskirti 9 naujų policijos kapitonų ir 100 policininkų eismui prižiūrėti. Tai įeiną į mero Kennelly planą kovai su eismo nelaimėmis.

Dabar eismo skyriuje tarnauja 1,098 policijos karininkai ir eiliniai policininkai. Ruošiama ir naujų viršininkų, kurie iš leitenanto numatomi pakelti į kapitonus (jų tarpe ir Edward R. Šatūnas).

Tačiau pats Kennelly sakosi nemanąs skirti daugiau policijos kapitonų.

Atrado naują ežerą mieste

Lakūnai, kurie skraidė netoli 55 ir Cicero Ave., ilgą laiką stebėjo, kad vienoje vietoje vis pliąta vanduo, besiveržiąs lyg iš kokio šaltinio. Pagaliau miesto vandens ir ugniagesybos inžiniериai prisiyrė laiveliu ir atrado, kad tai būta vandens hidranto, iš kurio vanduo tekėjo jau nuo pavasario. Tai buvo vaikams džiaugsmo ,o kartu tas vanduo buvo uodų veisimo centras.

Public Works pareigūnai pažadėjo hidrantą panaikinti.

Paralyžo susirgimai nemažėja

Chicagos ir jos priemiesčiuose susirgimų paralyžu vėl padidėjo 16. Ligi šiol šiais metais tokių susirgimų buvo 297. Pačiai Chicagai iki rugp. 15 d. tenka 171 atvejų, iš kurių 6 mirė.

475 BAIGS UNIVERSITETĄ

Šiandien suteikiami Chicagos universiteto baigimo diplomai 475 asmenims.

Sužeistas Korėjoje

Gynybos departamentas praneša, kad Korėjos fronte buvo sužeistas pvt. Leonard Ruksha, 6217 S. Kedvale, ir kiti 3 čikagiečiai.

Trumpai apie gamtą

Kaip gyvena muskvebris

Vandeninis muskvebris visuomet būna prie purvino, negilaus vandens, daugiausiai prie upelių. Jis esti katės didumo, rudas, turi ilgą uodegą ir ilgą snukį. Jis eina ir toliau nuo vandens, kai ieško žolės ar javų maistui. Gana baukštus ir greitas. Kai žmogus jį pamato, tai jis neria po vandeniu. Muskvebrio kailis yra brangus, nes tokie pasiūti kailiniai esti šilti, nors nėra labai gražūs.

Vėlai rudenį galima matyti pelkėse ar apie plokščiais krantais upelius, lyg kurmarausių kalnelius. Šiuose kalneliuose, tiksliau, žemės krūvelėse, žiemavoja muskvebris. Paprastai jų keletas vienoje vietoje būna per žiemą. Įdomu, kad šis gyvunas savo "namus" stato vien iš tokios medžiagos, kurią geriau mėgsta ėsti. Jis prisineša daug vandeninių augalų, lapų, šaknų ir net javų. Kiekvieną ėdomo maisto sluogsnį apkloja purvu, o paskui deda naują slugsnį žolių ir t.t., kol susidaro geroka krūva ėdalo. Tačiau apatinis sandėlio sluogsnis su maisto atsargom, esti vandeny. Taip pat pasirūpina taip, kad būtų kelios skylės įlysti ir išlysti. Apačioje, kur stovi maisto atsargos, būna keletas tunelių, kad vandeniui užšalus žvėrys neliktų lauke. Jis per žiemą gyvena po ledu. Viršuje sandėlio, kuris esti aukščiau vandens, yra skylė orui įeiti. Pavasarį, ledui tirpstant ir potvyniui kylant, muskvebris savo lizdą palieka, eina į krantus. (š.)

NEBEKENČIA ĮKYRIŲ GĖLIMŲ IR SKAUSMŲ IMDAMAS HADACOL

HADACOL Padeda Asmenims, Kurie Kenčia Įkyrius Gėlimus ir Skausmus Dėl Trukumo Vitaminų B^1, B^2, Niacino ir Geležies.

Jeigu jūs turėtumėt tik vieną norą, tai koks jis būtų? Veikiausia tai būtų noras jaustis visą savo gyvenimą gerai, nes kai žmonės nesijaučia gerai, tai gyvenimas jiem atrodo itin susmukęs. C. J. Schuhmann, 2312 Lemon Ave., Signal Hill, California, sako, jogei gyvenimas jam atrodo daug smagesnis, kai jo nebekamuoja įkyrūs gėlimai ir skausmai, ir jis dėkoja HADACOL'iui už tai. Mr. Schuhmann nugirdo, jog HADACOL teikia pagalbą žmonėms, kurie kenčia šiuos nemalonumus, kylančius dėl trukumo Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies, ir pradėjo imti jį.

Štai ką jis sako: "HADACOL tikrai buvo nuostabiai naudingas man. Mane kankino gėlimai ir skausmai jau ilgoką laiką. Mano žmona įsigijo HADACOL ir aš pradėjau imti jį. Visai trumpu laiku aš jau galėjau pasakyti, kad jis padeda man. Man gėlimai ir skausmai sumažėjo nuostabiu laipsniu ir aš pradėjau jaustis kur kas geriau. Dabar galiu smagėtis gyvenimu daugiau, nes nebekenčiu gėlimų, nė skausmų. Taip, HADACOL yra nuostabus produktas ir aš tikrai jį rekomenduoju".

Mr. Schuhmann yra tik vienas iš daugelio tūkstančių žmonių, kurie giria HADACOL'į taip aukštai už jo teikiamą pagalbą. Ir HADACOL gali jum pagelbėti, jeigu jūsų negalavimai kyla dėl Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies trukumo.

HADACOL aktualiai teikia galimumą pašalinti TIKRĄ PRIEŽASTĮ įkyraus gėlimo ir skausmų pasireiškiančių dėl stokos Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies kune.

IR PASIKLAUSYKIT ŠTAI KO! Pastovus šio puikaus HADACOL vartojimas teikia ne tik patvarią pilną pagalbą, bet padeda šitokių negalavimų grįžimą sulaikyti, kai jie reiškias dėl minėtų priežasčių. Tai yra toks produktas, kurio žmonės seniai ieškojo—kurį verta pirkti ir tuojau pradėti imti.

HADACOL'io nuostabūs Vitaminai ir Mineralai paruošiami skysčio forma. Juos greitai suima ir suvartoja kraujas ir jie ima veikti tuojau.

HADACOL Labai Efektingas

Nes HADACOL padeda didinti hemoglobino kiekį jūsų kraujuje (kai geležies reikia), kad šie brangūs Vitaminai ir Mineralai pasiektų

C. J. Schuhmann

kiekvieną kūno organą ir kiekvieną kūno dalį. Jūs gal mėginote kitus Vitaminų sutaisymus, arba kitus Vitaminų ir Mineralų sutaisymus, tat mes duodam jum šį pasiulymą. Išbandykit butelį HADACOL šiandien, jeigu jum reikia Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies. **Būkite patys teisėju.** Jeigu netikit, kad HADACOL yra geriausias Vitaminų ir Mineralų sutaisymas, kurį kada nors teko jum imti, mes mielai sugrąžinsime jum pinigus. Tai yra mūsų tikra pinigų sugrąžinimo garantija. Jūs nieko nerizikuojate.

Taigi žiūrėkit savo laimės. Nekeliaukit gyvenimo keliu kęsdami skausmą ir kančias, pilvo sutrikimą ir nemigą dėl stokos Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies, kuomet pagalba gali būti artimiausioje jum vaistinėje.

Nepriimkit pakeitimą

Yra tik vienas HADACOL. Nesiduokit įkalbami, buk yra "kas nors taip pat geras". Reikalaukit tikro HADACOL. Jūs nerizikuojat nieko, nes HADACOL parduodamas griežtu pinigų sugrąžinimo užtikrinimu.

Parduodamas visose vaistinėse. Išbandymui dydis $1.25, bet pirkit didelį šeimos-masto kiekį tiktai už $3.50.

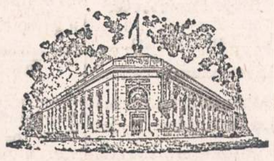

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį . . .
Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoj Amerikoj

TURTAS	$30,000,000.00
ATSARGOS FONDAS	$2,900,000.00

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaroma

KITATAUČIAI DAKTARAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsilepia šaukite:
Res. Tel.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak
Sekmadienį nuo 10 v. iki 12.

Dr. Kazimieras
MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, nejžiūrite skaityti, užeikit pasitarti pas Dr. Michel —nieko nekainuos.
Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną.
Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tirkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos.** Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį į:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

VISKO UŽTEKTINAI TUOJ PRISTATOM

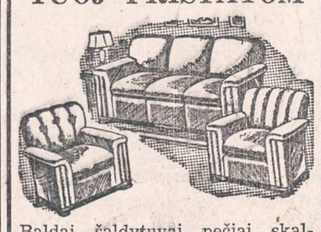

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS
Tel. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

NAUJIENOS buvo ir tebėra geriausias Amerikos lietuvių draugas.

POKARINĘ EUROPĄ APLANKIUS

(KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI)

Rašo **DAN KURAITIS**

(Tęsinys)

Frankfurter Hof viešbutis, kuriame mes sustojome, buvo visiškai subombardiruotas. Sudaužytoje vietoje dabar pastatytas naujas. Buvo liūdna žiūrėti į vokietį, kuris stovėjo antro namo nuo viešbučio tarpdury. Tiksliau gal bus pasakyti, buvusio namo tarpdury, nes namas paverstas griuvėsiais. Kas žino, — gal tai jo namas?

Ir vokiečiai kas dieną turi žiūrėti į tuos griuvėsius, kuriuose daugeliui net tenka gyventi. Kaip čia seniai tai buvo patogūs namai. Ar toji baisi pamoka pagaliau nuramins vokiečius ir jie supras, kad kariauti ir grobti svetimas žemes nėra geras biznis?

Labai jau vokiečiai buvo pasipūtę, į kitus iš aukšto žiūrėjo. Iš jaunų dienų pas mane pasiliko nemalonūs prisiminimai apie juos. 1916 m. teko dirbti vokiečių vienuolyne. Iš to vienuolyno vokiečių aš nuolat girdėdavau niekinančias Ameriką pastabas. Girdi, Vokietija gali apsidirbti su dešimt tokių Amerikų. Tada kaizeris Vilius išdidžiai sakydavo "Mich und Gott", o jo ūsai buvo į viršų suraityti...

Kada Goeringo "Luftwaffe" (oro laivynas) daužė Londoną, tai vokiečiai lūpas prikandę šypsojosi ir širdy džiaugėsi, kad tas istoriškas ir Anglijos kultūrinio gyvenimo centras griuvėsiais yra paverčiamas. Nepaisė jie tada, kad tūkstančiai moterų ir vaikų buvo palaidoti tuose griuvėsiuose. Suprato jie bombardavimo baisenybes tik tada, kai antras lazdos galas atsisuko į juos ir pradėjo juos be pasigailėjimo vanoti. Ir tie smūgiai buvo tikrai baisūs. Štai kad ir Frankfurtas per vieną naktį buvo sudaužytas ir griuvėsiais paverstas. Šimtai, o gal ir tūkstančiai žmonių tada žuvo. Jie, kaip sakoma, dingo be žinios, nes griuvėsiuose nebuvo galima nė jų kūnų surasti.

Bejėgę Lenkiją vokiečiai sudaužė per tris mėnesius. Kai Europos kontinente pasipriešinimas visiškai susmuko, tai Hitleris tikėjosi per trumpą laiką paklupdyti Angliją, o paskui... paskui turėjo ateiti ir Amerikos eilė. Taip, vokiečiai jau buvo tiek nachališki, jog jie skelbė, kad Amerika yra "Unsere Amerika" (mūsų Amerika).

Dabar po "sūdnos dienos" vokiečiams tenka pakūtavoti. Jie užsitraukė tą "korone", ir kaip amerikiečiai sako: "You can't do anything about it".

Kai žiūri į vokiečių sugriautus miestus, sunaikintus kultūros židinius, kažkaip darosi liudna. Bet ar buvo kitokia išeitis? Ar ne pačių vokiečių kaltė? Ar jie savo barbariškais žygiais neužsitraukė tos rūstybės?

Liūdnų minčių pagimdo Frankfurto griuvėsiai. Juk tai tik mažmožis, palyginus su tuo, kas atsitiks, kai pradės atominės bombos kristi. Ar pasiseks žmonijai to klaikaus ir siaubingo likimo išvengti?

Prospektai nėra džiuginantys. Pasaulis atsikratė pakvaišusio Hitlerio, bet susilaukė dar didesnės pabaisos, kuris sėdi Kremliuje ir yra pasimojęs pasaulį pavergti.

Kad to neatsitiktų, laisvasis pasaulis priverstas yra ginkluotis ir eikvoti bilijonus dolerių tokiems ginklams, kurie per kelias minutes gali šimtus tūkstančių žmonių sunaikinti ir tūkstančius namų pelenais ir griuvėsiais paversti. Ir ta ginklavimosi našta sunkiausiai spaudžia Ameriką, — tiek jus, tiek mane...

(Bus daugiau)

Remkite tuos biznierius, kurie garsinasi "Naujienose"

SEE IT DEMONSTRATED

AT J. F. BUDRIK, INC.

Sunbeam

STEAM OR DRY

IRONMASTER

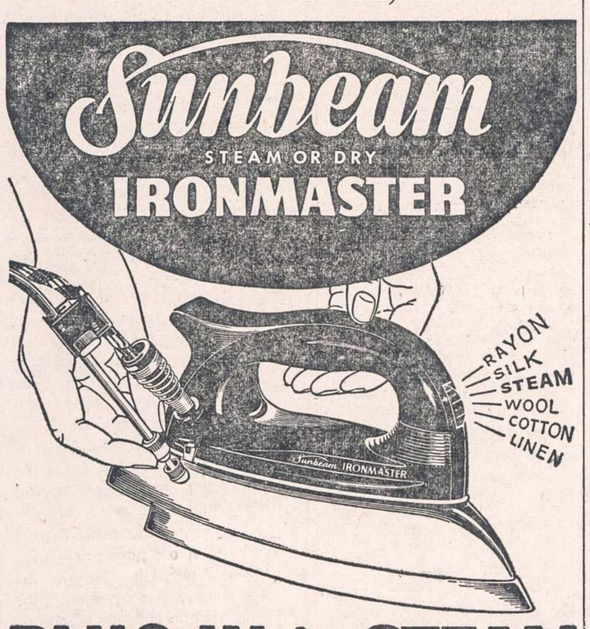

PLUG-IN for STEAM

just as you do for current

No Water Tank to Push Around—Weighs the Same—STEAM or DRY—2¾ lbs.

HOT in 30 seconds

The entirely new easy way to steam iron! The water for steam is supplied from your bottle of distilled water, outside the iron—and becomes steam the instant it enters the iron. No water weight to lift. You simply plug it in for steam, just as you do the current. No filling or emptying required. You can switch from steam to dry ironing, and back again, by simply turning the water control. All the marvelous advantages of the regular Sunbeam Ironmaster—plus STEAM, with no additional size or weight.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted Street CAlumet 5-4591

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

TIKRI NAMAI IR BIZNIO NUOSAVYBĖS

Berwyne: mūrinis namas, 2-3 ir 2-6 kambarių flatai; 6 kamb. butas tuščias naujam savininkui. Kaina $25,000.

Stickney: Gražus 5 kambarių bungalow; taverna, 120x138 pločio. Kaina $37,700.

Chicago: East 82nd Place, 6 kambarių mūrinis bungalow; nėra reikalo išleisti dešimtuko pataisymui šiam Ispanų stiliaus bungalow. Greitam pardavimui kaina $18,500.

Restoranas ir Taverna, mūrinis namas, ekstra lotas; pelningas bet kam, kas nori greit uždirbti pinigų. Tuojau galima užimti. Kaina greitam pardavimui yra $41,300.

Sacramento Ave. ir 52nd St.: Aukštos rūšies 6 kambarių mūrinis bungalow pageidaujamoje kaimynystėje. Kaina $17,600.

EDEN RADIC, REALTOR,
3153 W. 26th Street
Tel. BIshop 7-0927.

NAMAI PIGIAI

Bridgeporte 5 butų medinis namas, įmokėt $1,500. Tuščias butas dėl pirkėjo.

6 butų mūrinis namas, įmokėt $3,000. Tuščias butas pirkėjui.

Ant 21 ir So. Halsted St. 5 butai ir siuvykla. Įmokėt $3,000.

Ant 21 ir S. Halsted St. taverna ir 14 kambarių rooming house. Įmokėt $3,000.

Brighton Parke 2 butų mūrinis namas 6-6 ambariai. Įmokėt $6,500.

Marquette Parke 3 butų mūrinis namas. Įmokėt $6,500.

Šaukit po 7 vakarais

GRovehill 6-7451.

7 kambarių mūrinis namas su rakandais. Priežastis pardavimo mirtis. Savininką galima matyti tik po 3 val. po pietų.
545 W. 66th STREET.

6 kambarių katedžius. Tuoj galima užimti. Karštu vandeniu šildomas; 2 lotai. 2466 Station Street. Kaina $9,000.

PROGA DAKTARAMS
Mūrinis gesu šildomas namas. 5 kambarių flatas ir 1 atskiras didelis kambarys ofisui arba laboratorijai. Viskas moderniškai įrengta, yra garažas. Kampas Archer ir Melvina gatvių.
5410 SO. MELVINA.

3824 S. Emerald Ave. du 5 kambarių butai. Kaina prieinama greitam pardavimui. Savininkas —šaukit Johnson STate 2-8560.

5932 SO. PAULINA ST.
6 kambarių medinė cottage. Visi kambariai dideli, furnasu šildomi. Didelis sklepas, arti mokyklos, krautuvės, transportacija. Tuoj galima užimti. $10,500. Parodys susitarus. Timmerman, 3943 W. 63rd St., tel. REliance 5-2626.

Parduosiu ar mainysiu ant bungalow mūrinį namą, 2 krautuvės ir 4 flatai. Vincas Mažeika, 5759 So. Ashland Ave. Telef.: PRospect 6-0972.

BRIČPORTO CENTRE
už $3,000 įnešimo parduodamas 6 flatų mūrinis namas su visais patogumais. 1 flatas tuščias.

BRIČPORTE
$3,000 kaina.
5 flatų medinis namas.
1 flatas tuščias.
Tel. TAylor 9-2733.

2 aukštų medinis — krautuvė iš priekio; apdengtas brick sidings. Geros pajamos. Kaina $6,500.
1622 S. HALSTEDD ST.

Mūsų naujokynuose

Kinijoje darbavosi saleziečiai misionieriai lietuviai kunigai Antanas Pekumas ir Petras Urbaitis. Ėjo gandai, kad juodu abudu žuvę, bet pasirodo juodviem pavyko sėkmingai pasprukti ir dabar abudu darbuojasi Hong-Konge.

Abudu mokytojauja saleziečių amatų mokykloje.

—o—

Dr. agronomas J. Zabrockis yra Sarocabanos, Brazilijoje didžiulio medelyno viršininkas.

Dr. J. Zabrockis nors ir toli gyvena nuo lietuvių, bet Lietuvos reikalai jam yra savi. Jis būdamas Rotary klubo nariu dažnai to klubo susirinkimuose padaro pranešimus apie Lietuvą.

—o—

"Australijos Lietuvio" leidykla išleidžia Karolės Požeraitės romaną "Nusidėjėlė". Romanas skirtas jaunimui.

—o—

Išgarsėjęs visoje Pietų Amerikoje prof. dailininkas Vl. Rimša buvo suruošęs Sao Paulo 50 savo kūrinių parodą.

Dailininkas Rimša dar šiais metais žada suruošti savo kūrinių parodą Ispanijoje ir Portugalijoje.

—o—

Sao Paulo teatras Municipal nufilmavo Lietuvos baisiąsias birželio dienas. Filmas buvo paruoštas televizijos aparatams ir jau rodomas.

—o—

Valencijos ir Caracaso apylinkėse, Venezueloje, veikia lietuvių tautinių šokių grupės ir chorai, o taip pat turima ir savas orkestras.

Valencijos tautinių šokių grupei vadovauja Irena ir Aurelija Žalnieriūnaitės, o Caracaso—Marytė Kisielaitytė.

BUY U.S. SECURITY BONDS NOW!

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

EXCELLENT OPPORTUNITY

with good future for conscientious worker.

WE NEED

MAN
for
SHIPPING ROOM

No experience necessary but helpful.

40 hour week.
Many Company Benefits.

Apply

SEARS ROEBUCK and COMPANY

5938 W. Cermak Road

MAN WANTED
for
CLEAN WORK
IN LAUNDRY

Permanent, paid vacations,

Blue Cross and Group Insurance.

Apply

BABY VALET
511 Harrison.
OAK PARK

SEARS

Has opening for

2 MEN IN

RUG DEPT.
LINOLEUM DEPT.
VENETIAN BLIND DEPT.

Experience helpful but not necessary.

This is a job with a future for the right men.

Apply in Person

SEARS ROEBUCK and COMPANY

5938 W. Cermak Road

Experienced

TOOL
and
DIE MAKERS

TOP SALARY
for
TOP MAN

51 hour a week.
Good transportation
Parking facilities.

KRUSE MFG. CO.
3449 West 51st Street

Reikia

GRINDŲ MOLDERIŲ

Aukščiausias mokestis.
Turi kalbėti kiek angliškai.

Patyrusių.
Pastovus darbas.

D. R. SPERRY and CO.
North Aurora, Ill.
Tel. 24361.

JR. ENGINEER
With Inspection Ability.
Some Drafting Experience.

4600 W. Harrison St.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

BUTCHER
DEPENDABLE

Top Salary.
6 days a week.
Steady job. Experienced.

LEVI BROS.

940 E. 55th Street
MIdway 3-0552

AUTO BODY AND FENDER MAN

Experienced.

5½ days a week.
Top salary. Steady job.

MARTINS

5481 Ingleside
DOrchester 3-1050

Reikalingas barberys renduoti arba dirbti. Geras biznis.
8609 S. ASHLAND AVE.

POLISHER
Drill press darbas; kiek mašinšapės patyrimo reikia. Pastovus darbas, maža šapa. Matykite Mr. Spilky,
2944 West Lake St.

Reikalingas finišeris prirengti išvežti rakandus. Geras mokestis. Pastovus darbas. Kreipkitės PROGRESS FURNITURE CO.,
4183 Archer Avenue,
LAfayette 3-3171.

JANITOR — PORTER

Nereikia būti vietoje. Darbo valandos ir alga bus nustatyta.

Susitarimui
Telefonuokite VIllage 8-2703.

MISS HARVEY.

PACKING AND CRATING
Man capable of designing and building crates for heavy delicate machinery.
Good wages, plenty of overtime
ASKANIA REGULATOR CO.
240 East Ontario.

BOILER MAKER-welder, patyrusio reikia. Pataisymų darbas, bottoms, tubes, lopai. 513 So. Francisco.

REIKIA PATYRUSIO
ARC WELDER
Telefonas
DRexel 3-6400.

AUTOMATIC Screw Machine op. and setup—Brown & Sharp equip. A-1 steady job; good pay; plenty of overtime; day or nite shift. Apply in person. Ask for Mr. Hennessy.
ALLIED SCREW MACHINE CO.
1338 S. Michigan. HA. 7-3915

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

GERA farma Indiana valstybėj, 65 mylios nuo Chicagos. 85 akrai žemės, gera stuba su keliais vištininkais. Elektra, bėgantis vanduo; gražus miškas. Savininkas vietoje. P. Davis (Deveikis), R. R. 2, Wheatfield, Ind. Lengvai pasiekti taip: Route 30 iki 53 į pietus, paskutinis miestukas Demott 3½ mylios.

Pardavimui ūkis su trobesiais, 80 akrų, Rhinelander, Wis., apylinkėje. Šaukit HEmlock 4-4405.

90 AKRŲ farma, 4 akrai miško, geri trobesiai. 4 mylios į miestelį. 8 melžiamos karvės, 5 jauni veršiukai; 3 kiaulės, vištos, naujas traktorius, taip pat mašinerija, visi javai. Kaina už viską $12,000.00. Atvykite pasižiūrėti šios farmos šiuo adresu: Adam Slamkowski, Scottville, Michigan.

HELP — MALE-FEMALE
Darbininkų - Darbininkių Reikia

VEDUSI vidutinio amžiaus pora, patikima, reikalinga moderniuose priemiesčio namuose. Paprastas valgių gaminimas, darbas name, kieme ir kaikada vairuoti mašiną. Privatus butas. Alga $250 į mėnesį. Telefonuokit Mr. Leonard, MOhawk 4-4617.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

Liquor Store ir baras parduodama nebrangiai; biznis išdirbtas. 2 pagyvenimui kambariai. Savininką matyti vakarais. 3529 S. Halsted St. WAlbrook 5-3617

Greitam pardavimui batų taisymo štoras, moderniški įrankiai, geras biznis, švari apylinkė. Pardavimo priežastis—liga. Skambinkite savininkui po 6 val. vak. Tel. REpublic 7-8615, arba GRovehill 6-6588.

HOTELIS 83 kambarių, vakarinėj miesto daly. Namas su bizniu. Reikalinga $20,000.
1256 W. MADISON ST.

PARDAVIMUI grosernė. Modernūs įrengimai. Puiki apylinkė. Viena iš geriausių pietinėje dalyje. Netoli 63-čios ir Ashland gatvių. Šaukite nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. GRovehill 6-9498.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

ATTENTION!
MECHANICAL ENGINEERS
MECHANICAL DRAFTSMEN
FOR THE
DESIGN AND DRAWING OF PORTABLE TOOLS
Can use men with limited training
Steady employment in modern air conditioned office

INDEPENDENT PNEUMATIC TOOL CO.
Write, see or call MR. M. J. SCHULTZ
753 Claim St., Aurora, Ill. Aurora 27601

STENOGRAPHERS

40 hour week; employee benefits, etc.; pleasant work.
Phone MR. ATHEY, HArrison 7-9831

53 WEST JACKSON BOULEVARD

or Phone BIshop 7-6000, MR. HOFFMAN

SINCLAIR REFINING COMPANY
2540 WEST CERMAK ROAD

STENOGRAPHER

Excellent opportunity in

ARCHITECT'S OFFICE

5 day week. Permanent.
Salary commensurate with qualifications.

HOLABIRD and ROOT and BURGEE
180 No. Wabash.

CASHIER

EXPERIENCED

Good Salary.
5 day week.
Good transportation.

FRANK MESSINEO

34 So. Water Market.

TYPISTS

Near loop
Good transportation.
5 day week
Paip vacation.
A Motion Picture Co.
HA 7-3629

Duosime moteriai kambarį veltui, jei ji sutiks prižiūrėti senyvą moterį. Kreiptis į 6823 S. Talman Ave. HEmlock 4-3379.

STENOGRAPHER

5 day week
Good salary
Paid vacation, near loop
Good transportation.
A Motion Picture Co.
HA 7-3629

MOTERŲ REIKIA

★ Siuvamų mašinų operatorkų.
★ Kick Press Operatorkų
★ Bendras dirbtuvės darbas.

Aukštas atlyginimas, švari, maloni atmosfera. Visokios naudos

PROTECTION PRODUCTS CO.
2637 West Polk.

REIKALINGA MOTERIS, kuri nori kambario su valgiu ir atlyginimu. Lengvas namų ruošos darbas senyvai moteriai. 2 suaugę sūnūs. 4010 So. Talman Avenue.

MOTERIS reikalinga apvalymo ir bendram darbui kepykloje. Klauskite Mrs. Holz, 2007 E. 71st St.

MERGINA arba moteris. Bendras namų ruošos darbas mažoje šeimoje. Reikės būti geruose naujuose namuose.
AMbassador 2-0034.

AUTOMOBILES - TRUCKS
Autai ir Sunkvežimiai

A & C
MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkima

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų
$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

PONTIACS

LATE MODEL

CONVERTIBLES

Must be sold

Loeber Pontiacs, Inc.

1111 N. Clark St.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

FOR RENT — Rendai

LITHUANIA HOTEL
Furnišiuoti, dideli šviesūs ir parankūs kambariai vyrams. Šviežiai atremontuoti. Renda pigi—$15 mėnesiui.
LITHUANIA HOTEL
1606 So. Halsted Street
Tel.: TAylor 9-2733.

IŠNUOMOJAMI 6 furnišiuoti kambariai. Savininką galima matyti nuo 6 val. vakarais. 1335 So. 51st Ave., Cicero, Ill. Charles Raila.

Išnuomojamas vienas kambarys geram žmogui, moteriai ar vyrui, prie mažos ir švarios šeimynos. Su ar be valgio. 6609 So. Campbell Ave. Telefonas: HEmlock 4-0010.

Išnuomojamas 4 kambarių butas. 1709 W 46th St. Telefonas: FRontier 6-5886.

Išnuomojamas vienas miegamasis kambarys. 5647 S. Rockwell St. Tel. WAlbrook 5-0437.

Išnuomojamas vienas kambarys dirbančiam geram žmogui, prie viengungio, 978 W. 19th St., 3 aukštas iš kiemo, durys iš šono. Galima matyti šeštadienį ir sekmadienį.

Nuomai du kambariai: virtuvė ir miegamasis, su baldais. Vedusiai porai ar dviem merginom. Geriausia transportacija. 2439 N. Spaulding. BElmont 5-5518.

RENDON 2 kambariai furnišiuoti su virtuve, merginom, vaikinam arba vedusiai porai be vaikų. YArds 7-7493. 3408 So. Western Ave.

FURNITURE - FIXTURE
Reikia Rakandų

MODERNIZUOKIT
Savo Virtuvę
arba bathroom su steel wall tile kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio $59.00. Sudėsime—kreditas.
HEmlock 4-3200

GERA PROGA DYPUKAMS
Parduodamas nebrangiai alyvinis pečius Qicker. Apšildo 5 kambarius. Priežastis pardavimo išsiekliam į kitą namą. Atsišaukit WEntworth 6-2359.
731 W. 60 Pl.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

TELEVIZIJOS IR RADIJO
Taisymas - Pardavimas

Tel.: DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted St.

TUCK POINTING
Langų "Coulcing" — kaminus taisom ir plytų darbus darome
Dovanai apskaičiavimas.
Pašaukite GUS G. JENES
3504 So. Halsted St.
YArds 7-2641

JONAS CONRAD TUCK
POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

JOHN G. MEŽLAIŠKIS
Generalinis Kontraktorius ir Namų Statytojas
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų loto. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GRovehill 6-6588

Mes taisome visokias
SIUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirbti koja minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.
SINGER SEWING
MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: CLiffside 4-6847

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliom. uždaryta
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

Dr. Z. Danilevičius
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Atidarė ofisą
10748 So. Michigan Ave.
Tel. WAterfall 8-3060
Priima nuo 1-4 ir nuo 7-9 v. v., išskiriant šeštadienį ir sekmad
Šeštad. pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 S. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vak.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal susitarimą

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel. PUllman 5-8277

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; ser., sub. ir ned. tik sutarus.
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 SO. ASHLAND AVE.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro
Seredoj pagal susitarimą

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 West 63rd Street
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Avenue
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad. antrad., ketvirtad. ir penktad.. 1:30—4: 7—9 vakaro
Trečia. ir šeštad. tiktai susitarus

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DAnube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1—4 p. p. ir 6:30—8:30 val. kasdien. Šeštad. nuo 1 iki 4 val. po pietų
Rez.: 3247 S. EMERALD AVE.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2-4
Trečiad. ir sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

Ofiso, namų Tel. REliance 5-1811
Dr. Walter J. Kirstuk
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 WEST 59th STREET
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal susitarimą.

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antr., ketv. 12-2:30
6—9 vak., penkt. ir šeš. 12—2:30
6234 ARCHER ROAD
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3—5 v. vak., treč., penkt. ir šeštadienį 3—8 val. vakaro

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 SO. KEDZIE AVE.
VAL.: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien; treč., šeštad. nuo 2 iki 4.
Ofiso tel.: GRovehill 6-1321
Rezid. tel.: VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only

Dr. V. P. Tumasonis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVE.
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. šešt. tik 2-4
Neturi valandų trečiad. ir sekm.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"